

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti vrst do Din 2.-, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3.-, večji inserati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Vzhodni pakt — jamstvo miru

S sklenitvijo vzhodnega pakta bo ojačena mednarodna varnost in podana podlaga za rešitev vseh drugih problemov

Rim, 17. julija. r. Načelní pristanek, ki ga je italijanska vlada dala na francoski predlog o regionalnih varnostnih paktih, je treba po mnenju fašističnega tiska tolmačiti kot dokaz miroljubnosti fašistične Italije. Pri tem podčrtavajo, da je Mussolini ob enem poslal angleškemu zunanjemu ministru Simonu noto, v kateri mu je sporočil, da se Italija v celoti solidizira s stališčem, ki ga je v tem pogledu zavzela angleška vlada. Italija nima nikakega neposrednega interesa na mejah, ki bodo zavarovane z vzhodnim varnostnim paktom. Zato prepušča odgovornost za sklenitev teh paktov Franciji in drugim zainteresiranim državam. Italija hoče ostati enaka, kakor Anglija v tem pogledu nevtralna in prožiti Franciji moralno podporo za ustvaritev teh načrtov. Antipatije, ki so jih doslej kazali italijanski uradni krogi in preko njih tudi ves italijanski tisk do francoskih predlogov, so docela izginile in mesto njih je slišati sedaj samo priznanje in pohvalo. »Giornale d'Italia« smatra, da je vzhodni varnostni pakt stopil sedaj že v tretjo in zaključno fazo. Ničesar več ga ne more preprečiti. Edini dvom obstaja še glede stališča, ki ga bo do tega pakta zavzela Nemčija. Toda rezerviranost nemške vlade, zlasti pa značilen molk Hitlerja, ki v svojem govoru pred državnim zborom zunanje politike ni omenil niti z besedico, dokazuje, da se bo Nemčija odločila za pristop k temu paktu.

»Messaggero« doznava, da je načrt vzhodnega pakta sestavljen že v vseh podrobnostih, tako da se more ta načrt smatrati že za definitivno besedilo tega pakta. Po mnenju lista tudi ni prav nikakih ovir, da ne bi tudi Nemčija pristopila k temu paktu. Nemčiji je v tem pogledu priznana popolna enakopravnost, ki bo imela za logično posledico tudi priznanje enakopravnosti Nemčije v pogledu obrambnega oboroževanja. Francija odklanja, da bi se Nemčiji za pristop k vzhodnemu varnostnemu paktu priznala kakšne posebne koncesije, je pa pripravljena pričeti pozneje nova pogajanja glede razorožitve in dopušča možnost, da se pri tem doseže enakopravnost Nemčije glede defenzivne oborožitve.

Mussolinijev list »Popolo d'Italia« zatrjuje, da predstavlja varnostni pakt, kakor ga predlaga Francija in kakor sta nanj pristali sedaj tudi Anglija in Italija, čvrst temelj evropske varnosti. Odkar je bil parafiran takozvani četvrti pakt, se je položaj v Evropi ved-

no bolj slabšal. Glavni vzrok politične krize tvori tudi še danes francosko-nemški spor. Ta spor bi se po mnenju lista lahko rešil na osnovi četvernega pakta. Toda do sporazuma ni prišlo. Odgovornost za to pade na Francijo in Nemčijo. Hitlerjeva Nemčija je v prvem času iskala ekspanzije na vzhod. Pozneje pa, ko je sklenila sporazum s Poljsko in se za deset let odrekla poljskemu koridorju, se je položaj bistveno izpremenil. Nemčija je tedaj očitno krenila proti jugu, kar je zbudilo nezaupanje pri drugih državah. Nemčija je s tem izkazala nezaupanje zlasti v Rusiji. Iz tega pa je izšla koristi Francija. Nemško poljski sporazum je napotil Rusijo, da se je pridružila Franciji. Nemška politika v pogledu Avstrije in Hitlerjevski terorizem so omogočili Franciji, da se še tesneje strne z Malo antanto. Naposled pa je nemško oboroževanje olajšalo Franciji, da dobi od svojih parlamentarcev nove kredite za oboroževanje. Sedaj pa se Francija pripravlja, da napravi konec temu tekmovanju. Vzhodni pakt, kateremu bodo sledili nato še drugi pakti za jamstvo varnosti, je dovoljen, da Francijo popolnoma pomiri. Ko bo njena varnost izven vsakega dvoma, bo lahko tudi Francija ustregla mnogim sedaj neizpolnjenim željam Nemčije in s tem bo tudi odstranjen največji kamen spotevke v evropski politiki. Lahko se zato reče, da predstavlja akcija Francije najuspešnejše delo za pomirjenje Evrope in zato bo to akcijo podpirala tudi Italija, zaključuje Mussolinijev list svoja izvajanja.

Živahna diplomatska akcija

Pariz, 17. julija AA. Rimski dopisnik pariskega »Matina« poroča svojemu listu, da je predsednik italijanske vlade Mussolini šel po petkovnem razgovoru z britanskim poslanikom sirom Ericom Drummondom v načelu pristal na vzhodni pakt, čigar načrt so izdelali v Londonu. Sir Eric Drummond je, kakor pravi »Matino«, dopisnik, navedel Mussoliniju tako prepričevalne argumente za vzhodni pakt, da je predsednik italijanske vlade takoj po obisku britanskega poslanika pripravil komunikacijo o načelnem pristanku Rima k temu paktu, in pokazal ta komunikacijo sovjetskemu poslaniku Patjonkinu, ki je posejil g. Mussolinija takoj za Drummondom.

Po drugi strani, nadaljuje »Matino« dopisnik, naglašajo v sovjetskih diplomatskih krogih, da je Mussolini obljubil sovjetskemu

poslaniku, da bo Italija s svoje strani storila vse potrebne korake v Berlinu, da Nemčija pristopi k vzhodnemu Locarnu.

Zastran zadržanja francoskega poslanika De Chamberna, ki je v soboto dolgo konferiral z italijanskim državnim podtajnikom za zunanje zadeve Suvichem o vzhodnem paktu, doznava današnji pariški jutranjik, da je De Chambern imel snoči važen sestanek z Mussolinijem. Na tem sestanku je bilo največ govora o tem, kako naj Italija nastopi nasproti Nemčiji.

Vredno je tudi omeniti poročilo, ki ga je poslal svojemu listu rimski dopisnik londonskega »Morning Post«. Po tem poročilu je Mussolini naročil italijanskima zastopnikoma v Varšavi in Berlinu, da pojasnita poljski in nemški vladi razloge, iz katerih se je Rim odločil podpreti nameravani garantni pakt. Dopisnik »Morning Post« pravi, da v Rimu z največjo napetostjo čakajo uspeha demarš italijanskih poslanikov v Varšavi in Berlinu.

Nemčija odklanja

Berlin, 17. julija. r. Tudi današnji listi so v komentarjih o predlaganih pogodbah francoskega zunanjega ministra Barthouja zelo zadržani. Tako izjavlja »Berliner Börsenzeitung«, da se Anglija z izročitvijo francoskih pogodbениh predlogov ni napravila samo pismenosti Rusije in Francije, temveč z istočasnim priporočilom teh pogodb tudi za soodgovorno s tem uvedene politike. Če se zberejo vsi vtisi, se mora pri odgovoru na vprašanje, kako se da pojasniti angleško stališče glede francoske manjše za pogodbami, zadeti na sum, da se hoče s pomočjo razvedrotenja zapadne locarnske pogodbe polagoma otrestiti dosedanjim locarnskim obveznostim. Med vrsto pogodb, ki jih zagovarja Anglija, in Nemčijo je morje nezaupanja. »Berliner Tageblatt« pravi, da nemška politika nima nobenega vzroka za prenašanje sklepe, ker si je Barthou v Londonu preskrbel potrdilo, da so njegovi načrti za Anglijo znosni in dobrodošli, torej diplomatsko izraženo, vredni pozdravljanja in odobravanja. Najmanj pa ima Nemčija povod, da bi motrila to vprašanje drugače kot z ledeno hladnostjo.

Italijanska intervencija v Berlinu

Pariz, 17. julija AA. Posebni dopisnik »Petita Parisien« v Rimu poroča, da sta predsednik italijanske vlade Mussolini in francoski poslanik De Chambern imela dolga in zelo prijetna razgovora o vzhodnem Locarnu. Po tem sestanku prevladuje v političnih krogih v Rimu prepričanje, da je italijanska vlada prav tako kakor britanska vlada čvrsto odločena vse storiti, kar je v njenih močeh, da prepriča nemško vlado, kako važno je, če resno prouči načrt vzhodnega pakta, ker bi bilo Nemčiji v lastnem interesu, da pristopi k temu paktu.

Turško-angleški incident

Pariz, 17. julija AA. Iz Londona poročajo: Admiraliteta je izdala uradno poročilo, da so v soboto turške obalne straže nasproti Samosu pričele streljati na stražni čoln angleške vojne ladje »Devonshire«. Na čolnu so bili trije oficirji. Eden teh je ubit, druga dva sta ranjena.

Pariz, 17. julija AA. Iz Carigrada poročajo, da je turška vlada po trditvah dobro poučenih krogov naročila svojemu poslaniku v Londonu, da da angleški vladi vsa potrebna pojasnila o incidentu med turško obalno stražo in britansko opazovalno ladjo »Devonshire«. Kakor znano, je turška obalna straža ubila nekega častnika britanske sanitetne službe.

Po drugi Havaosovi vesti iz Carigrada se pa zdi, da je turška vlada v zvezi vsem instrukcijam, ki jih je dala svojemu poslaniku v Londonu, mnenja, da je za incident pri otoku Samosu odgovorna britanska opazovalna ladja sama, in da je turška straža samo izvršila upravičeno povlečje svojih predstojnikov.

Angleška trgovina napreduje

London, 17. julija AA. Tudi najnovejši podatki o zunanji trgovini dokazujejo, da se je gospodarski položaj Velike Britanije izboljšal in da velja to tudi za zadnje mesece. V prvih 6 mesecih letošnjega leta je je uvoz napram lanskoletnemu narasel za 41,862.000 funtov, izvoz pa za 14,414.000 funtov. Povečani uvoz je posledica izdatnega uvoza surovin. Izvoz pa je narasel predvsem zaradi obilne prodaje izdelkov. Posebno močan napredek kažejo v tem oziru izdelki tekstilne industrije in strojna industrija.

Zopet nemiri na Kubi

Pariz, 17. julija. AA. Iz Havane poročajo, da so bili v pokrajini Potara Oriente veliki neredi. Tu se nahajajo ogromne plantaže sladkornega trsa. Vojaske oddelki so nastopili proti komunistom. 11 oseb je hudo ranjenih.

Jugoslovensko - bolgarsko praktično sodelovanje

Skupna seja jugoslovenske in bolgarske lige v Beogradu Sestava skupnega delovnega programa — Poglobitev dela za medsebojno spoznavanje

Beograd, 17. julija. r. O priliki poseta Bolgarsko-jugoslovenskega društva iz Sofije v Beogradu se je vršila včeraj skupna seja Jugoslovensko-bolgarske lige in omenjenega društva, ki zasledujeta obe isti cilj, to je zblizanje in medsebojno spoznavanje med Jugoslovani in Bolgari. Seji sta predsedovala predsednika obeh organizacij, gg. Dimo Kakanov iz Sofije in prof. Vlada Mitrović iz Beograda. S seje je bilo izdano naslednje poročilo:

Jugoslovensko - bolgarska liga in Bolgarsko-jugoslovensko društvo sta na svoji skupni seji ugotovila popolno soglasnost svojih idealov in ciljev ter ugotovljata:

1. Da je ideja zblizanja obeh brat-skih narodov osvojila široke sloje obeh narodov in intelektualne kroge obeh

držav, kar je najboljšje jamstvo srečnejše bodočnosti obeh narodov.

2. Da je inicijativa za osnivanje lig izvedena ne samo v obeh prestolnicah, nego tudi v notranjosti obeh držav. To nalaga dolžnost, da se lige osnujejo v vseh večjih krajih ter da se osnujeta zvezi lig v Beogradu in Sofiji.

3. Da se prirede razstave jugoslovenske književnosti v Sofiji in bolgarske književnosti v Beogradu.

4. Z vsemi sredstvi se mora podpirati medsebojno spoznavanje in širjenje medsebojne nacionalne kulture.

5. Sestavi naj se program za praktično delo obeh lig, ki naj se prouči na prihodnji skupni seji, ki se bo vršila v jeseni v Sofiji o priliki poseta jugoslovensko-bolgarske lige.

Doumergue bo drevi govoril v radiju

Pariz, 17. julija. AA. Havaos poroča: Excelsior piše: V govoru, ki ga bo imel predsednik vlade Doumergue drevi v radiju, ne bo podal samo ekspozice notranje političnega položaja, temveč se bo jasno in določno dotaknil tudi političnih dogodkov zadnjih dni na polju zunanje politike ter bo tako imel priložnost za pohvalno omembo velikega dela, ki ga je napravil zunanji minister Barthou. Dosedanje delo še ni popolno. Doumergue ne bo prikrival, da je treba še marsikaj storiti za gospodarsko obnovo države in za zboljšanje trgovinskih razmer. Vlada je odločena vse storiti, da izpolni to nalogo. Doumergue bo naposled dejal, da se zanaša na podporo vsega prebivalstva, ne glede na to, katerim slojem pripadajo.

Sporazum med francoskimi socialisti in komunisti

Pariz, 16. julija. AA. Vrhovni svet socialistične stranke (SFIO) je včeraj ves dan razpravljal o komunističnem predlogu za skupen nastop proti fašizmu. Na zborovanju so sprejeli predlog Paula Faura, da naj posamezne točke sporazuma podrobneje izdela šele stalni upravni odbor stranke.

Vojaške formacije na Madžarskem prepovedane

Budimpešta, 17. julija AA. Korbiro poroča: Razine nacionalne in socialistične stranke na Madžarskem so organizirale svoje člane tako, da smejo biti člani tudi drugih formacij s cilji in dolžnostmi, ki spominjajo na vojaške formacije. Ustanavljanje popolnoma vojaških oddelkov ni dovoljeno v okviru političnih strank in tudi ne kakršnihkoli drugih političnih in socialnih organizacij, ker ima vsakomur pravico do takšnih vojaških organizacij samo država. Razen tega se takšne formacije prepovedane tudi po zakonu. Spričo nevarnosti, ki utesne groziti z obsejem takšnih organizacij za red v državi, je izdal notranji minister naredbo a prepovedi vseh nezakonitih organizacij in formacij. Vse dotlej, dokler vodstva prizadetih strank ne izpolnijo navedbe o tej prepovedi, je notranji minister prepovedal strankam ustanavljanje kakršnihkoli novih formacij.

Amerika se noče več pogajati z Nemčijo

Pariz, 17. julija AA. Iz Washingtona poročajo, da je ameriško zunanje ministrstvo sporočilo včeraj nemškemu poslaniku v Washingtonu, da ameriška vlada kategorično odklanja predlog nemške vlade, naj bi se ponovno začeli razgovori o ureditvi vračila obresti Dawesovega in Youngovega posojila. Ameriško zunanje ministrstvo je obvestilo nemškega poslanika v Washingtonu, da se o tem vprašanju ne želi več pogajati z nemško vlado ter je poslalo v tem smislu potrebna navodila svojemu poslaniku v Berlinu g. Doddu.

Brazilsko diplomatsko zastopstvo

Rio de Janeiro, 17. julija AA. Vlada je izdala odlok o preureditvi dosedanjega brazilskega diplomatskega zastopstva v Evropi. Po novem bo brazilsko zastopstvo za Avstrijo in Madžarsko imelo svoj sedež na Dunaju, za Rumunijo in Turčijo pa v Bukaresti ter bo hkratu zastopalo brazilске interese tudi v Bolgariji. Poslanstvo v Atenah »bo zastopalo brazilске interese na Grškem, v Jugoslaviji in Egiptu, konzulati v Atenah se na preneso v Budimpešto.

Francija in Rumunija

Pariz, 17. julija AA. »Homme Libre« piše: Če zasledujeta Francija in Rumunija v znanju politiki isto miroljubno idejo — ali nista tudi v notranje političnem pogledu pritrjeni istemu demokratskemu idealu? Na gospodarskem polju služi sodelovanje med obema državama interesom i Francije i Rumunije. S tega vidika smemo gledati Tatarov obvis v Parizu in se nadejati ugodnih rezultatov za obe državi. Tako se bo solidarnost obeh latinskih sester pokazala kot činitelj reda in ravnotežja. Tatarov obvis pri nas je zato posebnega pomena, ker nam je dal priložnost, da to vnovič ugotovimo.

Drage znamke

Pozurite se, filatelisti, dokler še ni razprodana zbirka Arthurja Hinda, ki ga po imenu gotovo poznate. Časa ne smete izgubljati, kajti za to zbirko se zanimajo filatelisti vsega sveta. Drazbo je priredil filatelista Harmer v New Yorku, kjer so se zbrali interesi iz Evrope, Avstralije, Japonske, Indije, Afrike in Amerike. V pičlih treh urah je bil dosežen promet nad 6.000.000 Din, čeprav prodajajo znamke poceni, skoraj brez dobička.

Največjo pozornost so vzbudile znamke z otoka Mauritia. To je bila prva angleška kolonija, ki je tiskala svoje znamke. Mauritius za 1 penny iz leta 1848, s pravilnim pretiskom »Post Paid« je bil prodan za 4.700 funtov šterlingov. Kuverta pisma, ki ga je pisal neki Francoz z otoka Mauritia v Bordeaux via Plymouth leta 1847, in ki je frankirana z eno modro znamko za 2 penny in eno oranžno za dva penny z napačnim pretiskom »Post Office« (to je eden izmed znanih 26 eksemplarjev te napake), je kupil južnoafriški milijonar za 5000 funtov šterlingov. Ena izmed dveh znanih rdeč-oranžnih znamk po 1 penny je bila prodana za četr milijona bogatemu filatelistu de Silva s Ceylona. Enako ceno je dosegel blok štirih znamk po 1 penny iz leta 1848, s pravilnim pretiskom »Post Paid«, ki jih je kupil newyorški bankir Caspary. Pa tudi znamke drugih držav so dosegle visoko ceno.

Rusi hočejo konkurirati Američanom

Ljudski komisariat sovjetske republike Azerbejdžan je sklenil zgraditi ogromno filmsko mesto v bližini Bakuja. Podjetje ima namen napraviti Rusijo popolnoma neodvisno od inozemskih, zlasti ameriških filmov, na drugi strani pa spretno konkurirati največjim filmskim industrijam sveta. Nova filmska metropola si bo nabavila najnovejšo filmske aparature in si ustvarila možnosti za scenerije, ki bodo po vsej priliki prekašale Hollywood. Računajo, da bodo v Bakuju vsako leto proizvajali 26 do 36 velikih filmov.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2302.07 — 2313.43. Berlin 1299.03 — 1309.83, Bruselj 173.57 — 176.51, Curih 1108.35 — 1113.85, London 170.64 — 172.24, Newyork 3366.61 — 3394.87, Pariz 224.15 — 225.27, Praga 141.12 — 141.98, Trst 290.79 — 293.19 (premija 28.5 odst.). Avstrijski šilling v privatnem kliringu 9.05 — 9.15.

INOZEMSKA BORZE.

Curih, 17. julija. Pariz 20.225, London 15.43, Newyork 306.25, Bruselj 71.60, Milan 26.28, Madrid 41.95, Amsterdam 207.60, Berlin 117.40, Dunaj 57.60, Praga 12.74.

Velik mezdni boj v Ameriki

V Kaliforniji je izbruhnila generalna stavka — Pomankanje živil v mestih je čedalje občutnejše

San Francisco, 17. julija. r. Splošna stavka, ki so jo proglasili združeni socialisti in komunisti, se je začela izvajati z vso brezobzirnostjo. V milijonskem mestu počiva vse delo. Promet je popolnoma ustavljen. Stavki so se pridružili tudi vsi transportni delavci, tako da je onemogočen vsak dovoz živil. Stavkujoči so zasedli vse dovozne ceste v mesto, tako da niti z vozovi, niti z avtomobili ne morejo dovažati živil. V mestu vlada silna panika. Premožnejši krogi se selijo na deželo, oni pa, ki so prisiljeni ostati v mestu, gledajo s strahom v bodočnost. Pomankanje živil je tako veliko, da kljub vsem ukrepom oblasti ne bo mogoče vzdržati niti tri dni. Stavkujoči so preprečili tudi dovoz bencina, tako da je zasebni avtomobilski promet popolnoma onemogočen. Bencin dobivajo samo še gasilci in zdravniki. Vse trgovine, gostilne, kavarne, gledališča, kinematografi in drugi javni lokali in zabavišča so zaprti. V vsem mestu je v obratu samo še 19 manjših gostiln, ki so jih določili stavkujoči sami, da morejo tam dobiti hrano delavci, ki so odvisni od javnih lokala. Neko restavracijo, ki je kljub prepovedi včeraj odprla svoje lokale, so stavkujoči napadli in docela demolirali. Župan je sestavil poseben odbor, ki šteje 500 članov. Ta odbor ima nalogo razdeljevati živila, ki so še na razpolago. Po nalogu županstva so morali trgovci nemudoma prijaviti vse svoje zaloge, s katerimi ne

smejo več svobodno razpolagati.

Mesto samo je podobno vojaškemu taborišču. Vojstvo in policija sta zasedla vsa javna poslopja, vse večje trge in glavna križišča. Po mestu patulirajo oklopni avtomobili in konjenica. Spopadi med policijo, vojaštvom in stavkujočimi so na dnevnem redu. Danes so se stavkujočim industrijskim delavcem pridružili tudi poljedelski delavci v bližnji in daljni okolici, tako da je preskrba z živilji v največji nevarnosti.

V San Franciscu stavka sedaj 165 tisoč delavcev, a štrajk se še vedno širi in je zajel že celo kalifornijsko obalo.

Stavkovni pokret se je začel že meseca maja. Najprvo so stopili v stavko obalni delavci zato, ker je bila odklonjena zahteva delavskih sindikatov, da po svojih zastopnikih sodelujejo v uradu za preskrbo dela, v katerem so sedaj samo zastopniki delodajalcev. — Roosevelt je na zahtevo sindikatov pristal, toda sindikati so nato svoje zahteve povišali in zahtevali izključno nadzorno pravico nad tem uradom, kar pa se delodajalci odklonili. Ko so se delodajalci nato v zvezi z Rooseveltovimi ukrepi zahtevali znižanje mezd, je prišlo do splošnega konflikta, ki se je sedaj pretvoril v generalno stavko.

Washingtonska vlada je sedaj odklonila vsako posredovanje v tem sporu in prepušča lokalnim oblastem, da posredujejo in stvar uredi. Roosevelt zaradi tega ne bo prekinil svojega dopusta, kakor je bila prvotno javljeno.

Strahovite nevihte so pustošile

Strele ubile več ljudi — Kakor pest debela toča ubijala ovce

Se strahovite nevihte, kakor pri nas, je divjalo v nedeljo po mnogih drugih krajih naše države. Iz Kostajnice poročajo, da se je utrgal nad mestom oblak in da je voda zalila vse mesto tako, da je segala po nekaterih ulicah

poldrugi meter visoko.

V nedeljo ves dan je bilo zelo soparno in že jutraj so se zbirali na nebu črni oblaki. Med strahovitim treskanjem in grmenjem se je vili do popoldne silna ploha. Ljudje so zbežali v hiše in kavarne in nastala je strašna panika, ko je začela

voda prodirati v stanovanja in lokale. Po mestu so odmevali obupni klici na pomoč. Kdor je mogel, je bežal na podstrešja in strehe. Voda je nosila pohištvo in dele porušeni hiš, pa tudi mrtve domače živali. Najbolj je neurje prizadelo mesarja Nikola Hrvančana, ki mu je voda do tal porušila hišo, orožniki in gasilci so mu na komaj rešili družino. Poleg te so porušene še štiri hiše, mnoge pa močno poškodovane. Po vsem mestu leže kupi gramoz, peska in prsti. Vsi poljski prideleki daleč naokrog so uničeni. Voda je odnesla 10 manjših mostov in poškodovala mnogo mlinov.

Tudi iz Sremske Mitrovice poročajo, da so se utrgali nad mestom oblaki in debela toča je uničila skoraj vse poljske prideleke. Neurje je prihrumelo nad mesto v nedeljo ponoči in vili se je tako huda ploha da je

tekla voda po ulicah v potokih.

Med silnim grmenjem je neprestano treskalo in strela je zanesla več požarov. Še proti jutru je neurje ponehalo.

O strahovitem neurju poročajo tudi iz Siska. Po lepem solnčnem dnevu so se začeli v nedeljo zvečer nad mestom in okolici zbirati črni oblaki. Proti večeru je začelo deževati, a kmalu se je vili silna ploha, da so se zamislili vsi kanali. Med nalivom je močno grmel in treskalo. Pihal je močan veter, ki je odnašal opeko s streh in polomil mnogo sadnega drevja.

V okolici Samobora je v nedeljo toča uničila vse poljske prideleke. Koruzo je zbil toča v zemljo tako, da pridelekov sploh ne bo. Strela je udarila v Domaljevo v neko hišo, prebila je streho, živnila skozi izbo in izginila v klet. V izbi je bilo več ljudi, pa so ostali vsi nepoškodovani. Čudno je tudi, da se hiša ni rnela.

Ljubljanski malčki v Kamni gorici

Bolniška blagajna ljubljanskih mestnih nameščencev je poslala na počitnice 37 dečkov

Kamna gorica, 16. julija.

Ni se dolgo, odkar smo se odpeljali z avtobusom izpred Mestnega doma v Kamno gorico. Vse okrašen je bil naš avtobus in ljudje so se izpraševali, kam neki se peljejo ti otroci. Kam neki? »Bolniška blagajna ljubljanskih mestnih nameščencev« je odposlala 37 dečkov na oddih v Kamno gorico, da se tam navdijejo gorenjskega zraka, solne in vode. Vse v Kranju smo se ustavili in ob malinovicah so nam prav dobro tekli Dolinarjevi strukliji, ki nam jih je kar podaril, nato smo pa naglo prispeli v Kamno gorico.

Ze ob 7. jutraj vsa kolonija oživi ter hiti na Rako, da si osveto telo z mrzlo vodo. Naši malčki so sicer od začetka malo čudno pogledovali, da se morajo umivati z mrzlo vodo, pa so se že privadili. Še lepše jih je gledati, ko si čistijo zobe. Kar po nekem ritmu sučejo krtačice v ustih, kajti tudi zobje morajo biti čisti, ker tudi te pregleda strogi in natančni dežurni. Nato vsak postelje svojo posteljo in dežurni pregleda, če je vse v redu, sicer bi jih morali na novo posteljati. Za zdravo in krepko telo pa mora biti tudi nekaj gimnastičnih vaj in se celo mali Janček mora »čučati«, dasi se včasih prevrne. Med tem pa nam pridna gospodična Minka že prinese dober zajtek. Sploh nam gospodična Minka dobro streže, dasi ima tudi dovolj dela se v pensioinu »Jelovca«, ki ga skrbno vodi ga. Bohinčeva, da zadovolji še tako razvajenega letošnjega, ki najde tu prav mirno in prijetno zavetje. Po zajtrku prijemajo izlete ali pa hodimo na igrišče. Obhodili smo že skoro vso okolico. V Radovljici smo že bili, na Brezjah, v Kropi in celo v Vintgarju in na Bledu.

Ura se ni deset in že pogledujemo, kje bo primerni prostorček, pa bodisi da smo na izletu ali na igrišču, da bomo lahko udobno malicali. Kruh z marmelado, sirom ali surovim maslom, to je za naše zlodčke! Pa kaj to, ko se nam tako hitro strese pri igranju in že povprašujemo, kaj bo dobrega za kosilo. Pot nas vodi mimo kovačnice. Tudi tu smo si ogledali ročno izdelavo žebelj. Vse nam je g. Havliček razložil in tudi razliko med tovarniško izdelavo, ki smo si jo ogledali v Kropi, pa vendar nismo verjeli, da je to tako težko in naporno delo. Slednjic smo vsak skovali svoj žebelj. Kolikor žebelj smo skovali, toliko novih oblik je bilo. V spomin na kovanje nosimo vsak svoj žebelj v žepu.

Solnce je na višku in naša lakota tudi. Jaj, kako smo lačni! Pa kako tudi ne bi bili, saj smo mladi in naše telo se razvija, da bomo končno postali junaki, ki se nikogar ne boje. Po obilnem in okusnem kosilu počivamo. Kar v travo ležemo, nekateri spe, drugi igrajo šah, ping-pong, pot po Jugoslaviji in še celo »marjanca« mora vsak zaplesati svoj veselj vzbujajoči ples. Kot bi trenil minejo dve uri in že se odpravljamo z doma. Na travnik gremo, kjer igramo nogomet ali odbojko, kar pa ni lahko, da komaj čakaš na južno. Tudi oni pri igranju črnega moza, slepe miši itd. slastno pojedjo kruh z marmelado ali malinovicem.

Tudi kopljejo se in za udobnejše kopanje se moramo zahvaliti g. Vladimirju Kapusu, ki je dal na razpolago del svojega zemljišča, kjer je vodo nekoliko globlja, in tudi njegovo starinsko hišo z raznimi znamenitostmi nam je razkazal in razložil. Hvala mu! Prav tako pa tudi hvala

Tudi v Karlovcu so imeli v nedeljo silno neurje s ploho. Posebno hudo je razsajala v nedeljo med nevihtami strela. Iz Trstenika poročajo, da je strela ubila na njivi Milčica Periča iz Rušnjaka. Mož se je bil zatekel pred nevihto v barako, kjer so bili tudi drugi ljudje. Njega je strela ubila, dva druga kmeta pa samo lahko oplazila. V Sremski Mitrovici je strela zažgala hišo Sime Deviča. V vasi Plane v paračinskem srezu je strela ubila Dragotina Ilića med delom na polju. Tudi on se je bil zatekel s svojima bratoma v bližnjo kolibo, kjer je našel tragično smrt, dočim sta ostala brata nepoškodovana. To je v zadnjih dneh že četrta žrtev strele v paračinskem srezu. Iz Petrinje pa poročajo, da je strela udarila v neko hišo, razmetala pohištvo in zažgala omare. Ljudje so pa ostali k sreči nepoškodovani. V vasi Glinje je strela ubila več konj in volov. V vasi Tabori je strela ubila spečega kmeta Alojzija Vujačiča njegovo ženo pa težko ranila. V vasi Vrdila blizu Kraljeva je strela ubila kmetico Jeleno Vosković. Sedela je v sobi na postelji, ko je udarila strela v hišo, ki jo je na mestu ubila.

Iz Ivanjice poročajo o strahovitem neurju, ki je divjalo v dolini reke Moravice v nedeljo in uničilo vse poljske prideleke tako, da znaša škoda več milijonov. V dolžini 40 in širini nad 30 km je toča pokončala vse, kar je dosegla. Padala je kakor pest debela toča.

poedina zrna so tehtala nad pol kilograma. V Pridvorici in Kosovici je toča težje ranila nad 20 ljudi. Na vsem ozemlju moravškega sreza je padala kakor jajce debela toča. Škoda bi bila manjša, da se ni neurje na nekaterih krajih dvakrat, pa tudi trikrat ponovilo. Ponekod je padala toča nepretrgoma celo uro, tako da je ležala po neurju do 20 cm visoko. Med prebivalstvom je nastala strahovita panika, zlasti tam, kjer se je neurje ponovilo. Debela toča je odskakovala od zemlje po več metrov visoko. Razbila je mnogo opeke po strehah in šip na oknih. Nad srbskimi vasi Pridvorica, Vrnjaci, Dobridol, Budozelja, Kosovica in Mala so se odtrgali oblaki in debela toča je oklestila vse drevje in pokončala vse poljske prideleke. Ko se je neurje poleglo, so našli ljudje mrtvih več ovac ki jih je ubila toča. Pri vasi Salevič in Dobridol so našli na banovinski cesti mrtvo celo čredo ovac.

la g. Sušteršiču, ki nam je dal primerno igrišče.

Bliža se sedma ura in naša vrta četa strumno koraka domov. Veseli pojemo pesmice in niti ne vemo, kdaj prikorakamo na dvorišče. Tam nas pričakuje že gđ. Minka in namiguje, da bo prav dobra večerja. Hitro povečramo, da se nato še lahko malo naskočimo.

Po večerji pa običajno zaigra naš jazz-band. Da, naš jazz! Harmonika, violina, brač, orglice in tolkala na stolu s kuhaličami. Pa na pozavno, na glavnik s papirjem bi skoro pozabil in na basista g. Oblaka z metlo, ki čvrsto pritiska ob mizo. In ta naš jazz-band je tudi igral »vsefreht« g. Kapusu, kjer smo se vsi prav veselo počutili.

Dan se že poslavlja in hitro si na povelje umijemo noge, nato pa hajdi pod oedo v posteljo. Večerna molitev je končana in g. Havliček nas uspa z igranjem na violino.

Da! Takšni smo kolonisti in prav nič drugačni, vsi pridni, zdravi, polni življenja in veselja, pa kako ne bi bili, ko nas tako skrbno čuvata g. Oblak in g. Havliček.

Imamo tudi nekaj obiskov. Obiskalo nas je vse načelstvo »Bolniške blagajne mestnih nameščencev v Ljubljani« z g. direktorjem Jancigajem, načelnikom dr. Fuxom, tajnikom Mohorčevim itd. A mi, mi bi hoteli še več obiskov, več, in še več!

Joško.

Iz Maribora

— Velikostna narodna manifestacija pri Sv. Križu. V nedeljo popoldne so se zbrinile množice od vseh strani k Sv. Križu, da dostojno proslave narodni praznik Križanov. Preko 2000 ljudi je korakalo v povorki z gozbo »Sloga« na čelu od Sv. Urbana proti Sv. Križu. Na meji je sprejel številne goste tamkajšnji župan z bodrilnimi besedami in izrazil željo, da bi z največjo poštenjavnostjo in nesebičnostjo čuvali našo sveto mejo tam na ožroženem severu. Njegove besede so napravile globok vtis na prisotne in prav gotovo bodo dosegle svoji cilj. Po maši na prostem, med katero je pel pevski zbor »Jadrana«, so se vršili nastopi Sokola in drugih narodnih društev, nakar se je razvila animirana ljudska veselica.

— Novo šolsko leto na državni nižji gozdarski šoli v Mariboru se prične 1. oktobra. Opozarjamo, da se bodo letos na novo sprejemali samo gojenci za enoletno šolo. Pogoj za sprejem v šolo je z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kandidati bodo morali polagati sprejemni izpit in tako pokazati, da imajo potrebno znanje v osnovnošolskih predmetih. V državno nižjo gozdarsko šolo se bodo sprejemali pred vsem si novi malih in srednjih gozdnih posestnikov, ki ostanejo doma kot gospodarji, in pa kandidati, ki imajo že nekaj gozdarske prakse. Kandidati, ki reflektirajo na sprejem v to šolo, ne smejo biti starejši od 16 let. Šola je združena z internatom in se bodo pridnim ter ubogim prosticem dovolila po močnostih do polovice prostora mesta. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 15. septembra pri upravi šole, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila.

— Nezgoda pri umivanju steklenice. Ro je v nedeljo umivala služkinja Marija Zerkova iz Koroščeve ulice steklenice, ki ji je po nepredvidnosti ali naključju v roki razbila precej tanka steklenka in služkinja se je močno obrezala, da ima v zapetju desne

roke 2 cm dolgo in precej globoko zevajočo rano, iz katere je močno krvavela. Poškodovanke je nudila prvo pomoč tukajšnja reševalna postaja, nakar je ostala v domaći oskrbi.

— Pri prepovedani igri je v nedeljo zasabil policijski organ Franca P. iz Maribora. Baš se je razvnela v družbi svojih tovarišev pri hazardni igri in jih na debelo eskabel, ko je stopil v gostilniško sobo policijski organ in ga pobral po imenu. Hazardist France bo imel zaradi igre na slepo srečo oprave s policijo.

— Nevaren tat velikega kova prijet. Mariborska mestna policija je v soboto aretirala nepopolnletnega tatu in zločinca Slavka O., ki ga zasleduje že daljša ljubljanska policija zaradi številnih velikih vlomov in tatvin, ki jih ima na vesti. Aretirani Slavko je bil izročen ljubljanski policiji.

Koncentracija mestnih del

Ljubljana, 17. julija.

Dolgo smo premišljevali in si belili glavo, končno se nam je pa vendar zjasnilo, zakaj so ceste prav na sredji mesta vedno razdrte. Magistrat je menda na tihem sklenil, da morajo biti ceste vsaj okrog tramostovja raztrgane v permanentni, kakor so bili nekaj v permanentni slavnostni odbori. Urbi et orbi namreč moramo pokazati, kako mnogo delamo, in so nam zato v centru Ljubljane priredili stalno razstavo javnih del. Če drugje nikjer ne vidimo gradbene sezone, so pa pogrnjeni v centru nekako Potemkinovo vas, ki je ne more nikdo zgrešiti, da oznanja silen razmah gradbene delavnosti našega mesta vsemu svetu. Prav je tako, saj zidanja nove šole gori v gramozni jami za stadionom itak nikdo ne gre pogledati!

Morda bi lahko praznovali še obletnico, kar imamo delavce okrog tramostovja, ne da bi pri tem računali regulacijo Ljubljane in zidanje tramostovja. Ko je bilo tramostovje že gotovo, smo se po precejšnjem odmoru spomnili, da je treba napraviti trotoar in res smo ga napravili ter betonirali in asfaltirali, da se je vse kadilo. Potem smo pričeli s tramvajem in hiteli z njim, da se nismo ustrašili niti mraza ter smo kar na cesti kurili, da smo se gredli. Pa smo videli, kako imenitno funkcijonira »ringelspile« na Ajdovščini, in smo si pozeleli, da bi nas razveseljeval tudi sredi mesta, in že smo naslikali na Marjini trg razne projekte, da so bile komisije vse vrstoglave in strokovnjaška omizja širom Ljubljane sploh niso prišla več do sape. Pisani krogi na Marjinem trgu so bili pa kmalu izbrisani in promet se razvija tudi brez njih, ampak spet smo pričeli tlakovati, betonirati in asfaltirati, da so imeli pensionisti kaj opraviti, ker se je vedno iste viže pri regulaciji že vse naveličalo.

Brez ovir in kupov kamenja smo lahko spet hodili tam okrog, dokler nam spet niso raztrgali tramostovja in ga zaprli povozom za nedoloten čas. Zelo bistra ideja naših tujskih prometnikov! Tujska sezona je na višku, a kaj naj bi tuji občudovali samo Marjini trg in rotovž, zato jih pa naženimo naokrog po mestu, da vidijo vsaj še našo velikomestno šentpetersko cesto! Zares smo v zadregi z razvedrili za tuje in, če nimamo letnih gledališč in varietej, jim pa sami poskrbimo za smeh. Ampak tudi imponirati jim moramo in pokazimo jim, da imamo v Ljubljani tako velikansko in tako smrdljivo greznico, kakršne se niso videli nikjer drugje na vsem svetu. Da bodo pa dobre volje tudi ponosi, smo jim pa za razvedrilo pripravili naše mestne pometeče in čez vse strehe segajoči prah za njimi. Druge tlakovane in asfaltirane ulice in ceste seveda izprazno, saj še najbolj zabita dekla sobo prej poskopijo, predno jo pomete, le v našem naprednem vlemestu nazvle drage mu študiju urbanizma se nismo odkrili te umetnosti. Po zimi je naše slikovito mesto pač zavito v meglo, zato pa mora biti tudi poleti skrito v oblakah prahu. Sicer pa moramo dati brezposelnim dela in kaj bi bilo, če bi ceste res osnažili. Tudi bi ne bilo pravo, če bi prebivalstvo ponoči pri odprtih oknih moralo poslušati razgrajanje, zato pa ljudi prisilimo s prahom, da zapirajo okna. Smradu iz Ljubljane na žalost nimamo več na razpolago ob tramostovju in edino s prahom lahko še prilimo prebivalstvo, da ponoči ne odpira okna in se ne pohujšuje s poslušanjem oglasnih kvant. Podnevi seveda prav pridno skopimo, ko ni pometatev, toda ponoči tega nikakor ne smemo dopustiti, da pometatev ne odjemo zaslužka. In končno se tudi ponoči sredi mesta mora videti permanentna razstava javnih del, ki je prava koncentracija vsega našega gradbenega razmaha in ubanizacije v znamenju nebotičnega prahu.

Železnica Moskva-Donski bazen

Moskva potrebuje kot prestolica Rusije mnogo premoga, ki ga dobiva iz Donskega bazena. Toda problem prevoza premoga v industrijske kraje postaja od leta do leta težji, ker se ga rabi vedno več, železnice pa ne zmagujejo naraščajočega tovarnega prometa. Zato je začela sovjetska vlada pred dobrim letom graditi novo veliko železniško progo Moskva—Donski bazen, projektirano preko Uzlovaja, Jelega, Kastorna, Baluže in Njesvetaja. To bo najdaljša proga za prevažanje premoga na svetu. Od vsakih 100 vakov bo 95 vakov prevažalo premog. Ker bodo s premogom natovorjeni vlaki zelo težki, rabijo za novo železnico posebne prage in tračnice. Zgradili bodo tudi posebne tovarne vagonne, znatno večje in močnejše od navadnih. Nova proga ne bo imela skoraj nobenega vzpona.

Sovjetska vlada računa, da bo lahko krenil v začetku prihodnjega leta prvi vlak s premogom iz Donskega bazena v Moskvo. Novo progo gradi 50 tisoč delavcev, večinoma kmetov s kolektivnih gospodarstev. Sovjetski statistiki so izračunali, da bi moralo delati 50.000.000 delavcev, če bi hoteli zgraditi to progo v enem dnevu. Gradnja proge bo torej zahtevala 50.000.000 delovnih dni. Ker bo nova proga velikega gospodarskega pomena, jo grade zelo hitro in bo najbrž letošnji dograjena.

Velik požar v škofji Loki

Pogorela je pristava mesarja Matevža Hafnerja. — Ogenj je bil najbrž potaknjen

Škofja Loka, 16. julija

Davi ob 1.30 je izbruhnil v Škofji Loki velik požar. Gorelo je na Poljanski cesti, kjer je uničil ogenj pristavo škofjeloškega mesarja Matevža Hafnerja. Ker na reševalne pristave niti misliti ni bilo, so se omejili gasilci zgolj na lokalizacijo požara, kar je bilo v tem primeru zelo velike važnosti. V neposredni bližini pristave je namreč več stanovanjskih hiš, ki bi bile prav gotovo postale žrtev ognja, ako ne bi bili prispeli gasilci, ki so z vojaštvom in drugimi ljudmi storili vse, da odvračajo novo nesrečo. Zlasti je bila v nevarnosti hiša Ivane Tavčarjeve, kjer ima svoje obrtniške prostore znani škofjeloški mizar Feliks Bavdaž. Iz te hiše so morali zneosti vse opravo, perilo in obleko na prosto, ker je bila nevarnost, da se vname nosilce, ki je v podstrešju založeno z oblanci in obito z deskami.

Matevževa pristava, kakor so gospodarsko poslopje splošno imenovali, je bila zelo trdno spoval zidana, zgoraj lesena. V spodnjih prostorih je imel lastnik spravljeneh več voz, precej drv in drugega gospodarskega orodja, nekaj pristave pa je imel v njej že omenjeni Bavdaž, ki mu je zgoraj mnogo suhih desk iz trdega lesa, več že kompletno izdelanih oken in vrat ter raznega mizarškega orodja.

Glavni posel pa je seve opravil rdeči petelin zgoraj, kjer je bila stavba zvrhano založena s senom in slamo. Zgorale je nad 20 voz sena, ki so ga pripeljali v pristavo samo letos, od lani pa je bilo tam spravljene še mnogo druge klaje. Vročina okrog pristave je bila neznosna. Same od sebe so pričele goriti bližnje ograje pri banovinski ce-

sti, poleg tega pa je ogenj uničil še električni vod, tako da so ugasnile vse luči. Ognjeni zubili so švigali visoko pod nebo, da je žarelo daleč naokoli. Gorelo je dobro uro, potem šele so ogrodje stavbe porušili vsaj toliko, da je minila glavna nevarnost: sicer so pa ostali gasilci na pogorišču še danes ves dan, ker je vedno znova ogenj silil na plan in so morali premetati vo klajo in razmetati drva.

Kdo je povzročil požar? Ljudje so prebrani da je bil ogenj potaknjen. Poizvedbe so dognale, da se je polikal ob pristavi in prepeval kakih 10 minut pred izbruhom požara neznan možakar. Takoj po njegovem odhodu na se je pokazal ogenj, ki je kmalu zajel vse poslopje.

Škoda je velika. Nahuje je prizadet g. Bavdaž, ki je bil le deloma zavarovan in mu škoda se izdala ne bo povrnjena na uničeni obleki, perilu in pohištvi, ki so ga spravili z največjo naglico na prosto, tako da niti ni bilo časa paziti na skrbno izpraznevanje stanovanjskih prostorov. Uničeno ima tudi vso zalogo iz pristave in opeko s strehe. Hafner Matevž je imel zavarovano poslopje, klajo, drva in vozove. Ceni pa se njegova škoda na Din 40.000, dočim ima Bavdaž okrog 10.000 Din škode.

Gasili sta škofjeloška in starošolska gasilska četa, na pomoč pa so prihiteli tudi Zabinčani, čeprav jim ni bilo treba stopiti v akcijo. Karlovec je doživel še hujše požare. Pred nekako 40 leti je uničil ogenj prav na tem prostoru 11 hiš, ustavljal se je požar šele pri pristavi, ki je postala sedaj žrtev zločinske roke.

Pomagali pri čiščenju se z dodanim slovarskom slovenskih in nemških izrazov. Ni pa dvoma, da si bo s temi pripomočki opremljena knjižnica pridobila ugled tudi v tujini.

Nadaljnja poglavja so namenjena razpravi o postanku človeka, o predhodnikih in pračloveku, današnjem človeku in njegovi obliki, o rasnih in konstitutivskih problemih. V sedanjem času resnega boja si bo knjižnica vsako s pridom prebrala, da ugotovi vsaj možne temelje rasnih teorij. Ni pa dvoma, da nam kratka razprava odkriva tudi neprijetno dejstvo, kako malo je še doslej tudi med izobraženimi znanstveniki delež v pridobitvi in si je po naši sodbi dovolil avtor dosti preskrbnopazko o tem problemu. V tem smislu pozdravljamo posebno njegova zanimiva obravnavanja socialne antropologije v zvezi s kriminalno. Zanimala bo gotovo naše šolske čitatelje, ki so jim morda že znane dosedanje avtorjeve razprave na tem področju. Želimo, da bi se ta prirodoslovna knjižnica čim bolj razširila, ne glede na to, da bi jo morala imeti vsaka dobra domača ali javna knjižnica.

Beležnica

Koledar

Danes: Torek, 17. julija katoličani: Bran-ko, Držislav, Aleš, pravoslavni 4. julija.

Današnje prireditve

Kino Matica: Ceibi (Franciška Gaal)

Kino Dvor: Sestra Angelika

Kino Siska: Nora povest

Dežurne lekarnе

Danes: Mr. Bohinec, Rimska cesta 24, dr. Kmet, Tyrševa cesta 41 in Leustek, Resljeva cesta 1.

Izpod sita

Pravice je na svetu mnogo in vsaka hoče biti prava, a prava je samo ena, namreč tista, ki je sploh ni. Pač so pa razdeljene med ljudi druge pravice in sicer tako, da imajo eni vse, drugi pa nobene. Med najnavadnejšimi pravicami poznamo pridobitev, izgubljenost, podedovanje, zapuščeno, prirojeno, prigoljufano, osnovno, naravno in še druge. Stehrihi človek bi se moral najbolj zanimati za pravico do življenja, ker je po zdravi pameti ta pravica osnovna, naravna. Vsakdo prinese to pravico s seboj na svet in bi mu je ne smel nihče krati. Vidimo pa, da so vse druge pravice bolj ali manj zaščitene, samo ta je brez zaščite. Če ti jo vzamejo, nimaš nikogar pod solnce, ki bi ga poklical za pravičnega sodnika, da bi ti pravico vrnil, tiste, ki so ti jo vzeli, pa kaznoval. Se posmehujejo se ti ljudje, če jim potožijo, da so te oropali osnovne, naravne pravice.

Če nočeš životartiti brez pravice do življenja in biti v zasmeh drugim, zamenjaj naravno pravico s priborjeno ali prigoljufano, pa bo vse prav. Tako so storili vsi tisti, ki nosijo v srcu le sebičnost, vse drugo pa samo na jeziku. Takim ljudem ni treba skrbeti, kaj bodo jutri jedli in oblekli; vse jim preskrbe drugi in še srečne se morajo počutiti te mušice, da jih mrvilje molzejo.

Torej nikar se ne pehaj za drugimi pravicami, ostani pri prigoljufanih in priborjenih, pa boš dobro živel.

Iz Trbovelj

— Nedeljska nogometna tekma. V nedeljo popoldne ob 16. uri se je na igrišču SK Amaterja zaključilo tekmovalanje za prvenstvo trboveljskega nogometnega okrožja. V finalni tekmi sta se spoprijela SK Dobrna iz Trbovelj in SK Hrastrak. Oba tekme sta mlada rutinirana kluba, ki sta že pogosto odnesla zavidižne zmage nad starejšimi klubi. Zato se je športna publika baš za to tekmo posebno zanimala, saj je ni bližajoča nevihta preplašila, niti je že ni pregnal, vztrajala je do konca igre, da je bila potem tem bolj razočarana. Tekma je bila igrana v izredno ostrem tempu, zato je bila borba zanimiva. Valovala je iz polja v polje, toda ob moštvu sta krčevito branili svoja svetišča. Zato je presenetil neodločen rezultat 1:1, kajti vsakdo je računal z visoko zmago svojega ljubljence. S tem je postal SK Dobrna zmagovalac in pravak trboveljskega okrožja ter bo v nedeljo nastopil že v podsestavni tekmi z Mariborom.

— Sprejem v gospodinjstvo šole. Tukajšnje Društvo za varstvo otrok in mladinsko skrb sprejme tudi letos 24 učenec v gospodinjstvo šole. Pismene prošnje je vlagati pri odboru Društva za varstvo otrok in mladinsko skrb najkasneje do 23. avgusta. Prošnje nam je priložiti spričevala o dovršeni šolski obveznosti. Prednost pri sprejemu imajo starejši bčerkarji.

Kratka slovenska antropologija

Ljubljana, 17. julija.

Prejeli smo knjižico »Človek«, izbrana poglavja iz prirodoslovja človeka, ki jo je napisal priv. docent ljubljanske univerze dr. Božo Škerlj in jo izdal v založbi »Male knjižnice« tiskarne Merkur. Zbirka »Male knjižnice« obsega predvsem šoli namenjena klasična leposlovja, razen tega boče gojiti poljudno znanstvene spise, ki jih doslej v mnogih strokah zelo pogrešamo. Tako je izšel njen drugi zvezek, kratka antropologija na 102 straneh, s petindvajsetimi slikami in tremi tabelami, že sama na sebi lep uspeh. Cena knjižice je tako nizka, da si jo lahko kupi vsakdo. Broširana stane 12 Din.

V devetih poglavjih nam podaja avtor že precej temeljit pregled antropologije. Knjigo krasi dva lista s slikami našega znanega najdišča pračloveka v Potočki zijaiki na Olševi. Pisec se tudi podrobnje peča s pomenom dosedanjih Brodarev odkritij. V obširnem stvarnem uvodu nas najprej seznanja z močjo te vede v sedanjih svetovni znanosti od njenega razvoja dalje. K temu poglavju spadata še dva dodana seznama literature in avtorjev. Za lastno zanimanje si bo marsikdo

Danes vesela filmska
opereta s

ELITNI KINO MATICA

Predstave
danes ob 4., 7. in 9.15

FRANČIŠKO GAAL

CSIBI

DNEVNE VESTI

— Izlet Jadranske straže na Čekoslovaško. Udeleženci izleta Jadranske straže na Čekoslovaško so prispeli včeraj dopoldne v Prago, kjer jim je bil prijeten navdušen sprejem. Izletniki, 83 po številu, so se pripeljali v Prago v dveh posebnih vagonih. Popoldne jim je priredil poslanik Grisogono čajanko. To je prvi večji izlet JS na Čekoslovaško.

— Zagrebški natakariji proti napitnim. V nedeljo so zborovali v Zagrebu natakariji, ki so odločno nastopili proti napitnim v kakršnikoli obliki, češ, da je poniževalna za natakarski stan. Napitnina bi se ne smela pobirati niti v obliki doplačila na račun gostov. Nekateri delodajalci kar pridržijo doplačilo. Zagrebški natakariji zahtevajo, da se zamajci natakarijem minimalni zaslužek 60 Din dnevno, za čezurno delo 50%, za nočno delo pa 100%, kakor določa zakon. Natakariji mora dobivati svežo in izdatno hrano ali pa 400 Din mesečno na račun hrane.

— Izlet naših dijakov na Čekoslovaško. Davi je odpotoval na Čekoslovaško 16 slušateljev poljedelske fakultete v Beogradu pod vodstvom vseučiliškega profesorja dr. Mladena Josipovića. Izletniki si hočejo ogledati važnejše poljedelske ustanove na Čekoslovaškem, kjer ostanejo 14 dni.

— Američani v Dubrovniku. Tudi v Ameriki je zanimanje za našo riviero vedno večje. V Dubrovniku se mudi že več dni vseuč. prof. iz Chicagoa Blewett s soprogom. V nedeljo se je pripeljal s parnikom »Saturia« mnogo Američanov, med njimi tudi soproga znanega profesorja Strelskega, iz New Yorka. Prof. Strelski je znan naš prijatelj, ki je v ameriških listih in revijah priobčil že več člankov o naši državi. V kratkem pričakuje v Dubrovniku tudi g. Macdonalda, ki pripelje okrog 150 ameriških letovisčarjev. To je že deveta skupina, ki jo pripelje Macdonald na našo riviero.

— Slovenci v Ameriki. V Chicago se je smrtno ponesrečil pri delu Edvard Rutar. V Kaukeganu je avtomobil do smrti povozil 49-letnega kovača Franca Garjo. Pokojni je bil doma iz Polhovca gradca. V Gallupu se je v rudniku ponesrečil Franc Dermovšek. Morali so mu odrezati nogo. V Clevelandu so umrli 20-letni Jože Koračin, znani slovenski slikar, in Andreja Vidica.

— Delo dobe. Borza dela v Ljubljani sprejme za takoj izdelovalca cementnih cevi, 2 krojača poslovdjeli, risarja za žensko konfekcijo in krovača.

— Čudne stanovanjske razmere v Zagrebu. V Zagrebu je nad 1000 praznih stanovanj, a navzile temu niti v času največje stanovanjske krize ni bilo po kletnih prostorih toliko trgovskih lokalov, delavnic in stanovanj, kakor zdaj. Ljudje ne morejo plačevati visokih najemnin in se morajo zadovoljiti z vlažnimi, neudravnimi kletnimi prostori. Javnost je mnenja, da bo morala občina končno načeti to vprašanje, kajti večno se ne bo moglo izgovarjati na krizo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno jasno, temperatura se bo dvignila, krajevne nevihte. Včeraj je deževal skoraj po vseh krajih naše države. Največ padavin so imeli v Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 34, v Splitu 30, v Zagrebu 27, v Ljubljani in Beogradu 26, v Mariboru 23,2, v Sarajevu 23. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,4, temperatura je znašala 15,6.

— Angleška jahta rešila poškodno našega hidroplana. Včeraj opoldne so se spustili v makarsko pristanišče trije solski hidroplani iz Divulji. Popoldne so se dvignili, pa se je moralo eno letalo tri milje od Makarske spustiti na morje, ker se je bil vnel motor. V tem hidroplanu sta bila poročnik fregate Buljan in narednik pilot Božović. Eno krilo hidroplana se je odrgalo. Sreča v nesreči je bila, da je bila v bližini angleška privatna luksuzna jahta na poti iz Maltje proti Splitu, ki je sprejela na krov našega častnika in pilota.

— Mož zabodel ženo v Sreč. Na cesti pri Slavovskem Brodu je 26-letni Josu Suvakovič včeraj zjutraj zabodel svojo ženo Ljubico v srce, da se je zgrudila mrtva. Poročila sta se pred 7 leti, toda mož je bil pijanec in je zapil vsu ženino doto. Ženo sta se začela prepirati in mož je ženo neumljeno pretepel. Končno sta se ločila in žena ga je tožila, ker jo je pretepel. Te dni bi se moral mož zagovarjati pred sodiščem. Mož pa trdi, da je živa njegova žena zelo razuzdano, da je imela ljubavno razmerje s sosedi in da ga je celo okužila.

— Smrt v Savi. Včeraj popoldne je utonil v Savi pri Zagrebu 24-letni trgovski pomočnik Franjo Huljak iz Križevcev. Sava njegovega trupla še ni naplavila.

— 12-letni deček utonil. V Sremski Mitrovici bi bil v nedeljo kmalu utonil trije dečki. Vozili so se s čolnom, ki se je prevrnil in da niso potapljačim se dečkom prhiteli na pomoč kopalci, bi bili vsi trije utonili. Prvega dečka Stevana Kurza je rešil Branko Avramović, drugega, Franja Volfa, podporočnik Tomič, tretji, 12-letni Nikola Petarac, je pa utonil.

— Poroka na smrtni postelji. V soboto popoldne s pokopali na židovskem pokopališču 28-letnega dunajskega žida Kurta Frankfurterja. Bil je že mesec dni v Dubrovniku na počitnicah z neko mlado Dunajčanko katoliške vere in na smrtni postelji se je oženil. Frankfurter je bil videti zdrav, naenkrat je pa dobil hude krče, podvrči se je moral operaciji in izkazalo se je, da mu je vranica zgnila. Pred leti je imel tifus in posledice so se pokazale šele sedaj. Tik pred operacijo se je Frankfurter poročil, drugi dan je bil pa že mrtev.

— Nesreča italijanske letala. Pred Zadrom je bilo zasidrano te dni italijansko vojno brodovje. V nedeljo je krožil nad italijanskimi ladjami vojni avion, pa se je naenkrat vnel motor in letalo se je moralo spustiti na morje. Pilot in njegov spremljevalec sta skočila v morje in se

rešila, ker je kmalu eksplodiral motor. Z naše obale se je lepo videlo, kako italijansko letalo gori.

Iz Ljubljane

— Iz bednošnega fonda je sedaj zaposlenih pri mestni občini ljubljanski pri raznih delih na Gradu, v vrtinariji, pri cestnem nadzoru in t. d. 86 delavcev. Vsi ti delavci so oženjeni in očetje več otrok, le dva med njimi sta samca, ki pa morata skrbeti za stare in bolehe matere. Medse in bolnišnica blagajna za te delavce znaša okoli 15.000 Din na teden in se bo moglo z razpoložljivim denarjem zaposlovati to število brezposelnih le še kakih 5 do 6 tednov. Z enim delom od banovine nakazane svote pa podpira mestna občina take brezposelne in njihove rodbine, ki se radi manjše fizične sposobnosti ne morejo s pridom zaposliti pri težkih delih. Naval brezposelnih na mestni socialno-politični urad je še vedno velik, ker prosijo za delo taki, ki niso pristojni v Ljubljano, ki ne stanujejo v Ljubljani ali pa so prav v zadnjem času prišli v Ljubljano iskati dela. Teh seveda mesto zaradi pičlih razpoložljivih sredstev ne more zaposliti in baš ti so potem tisti, ki najbolj zabavljajo in se pritožujejo, da ne dobe dela in kolika krivica da se jim godi. Kadar se prične z delom v Ljubljani, bo tam mogoče zaposliti večje število delavcev, ker se bo mestno načelstvo potrudilo, da si zagotovi pri merodajnih faktorjih, da bodo imeli pri sprejemu v delo prednost ljubljanski brezposelni. Povdarjati pa moramo, da je dolžnost vsakega posameznega brezposelnega, da se tudi sam potruži, da si poišče dela, ker mnogo jih je, ki se zanašajo samo na občino, sami pa ne ganejo niti s prstom, da bi si našli zaposlitev. V poletnih mesecih je potrebna skrajna štednja z razpoložljivimi sredstvi, ker prišla bo jesen, prišla bo zima in z njim še vse večja brezposelnost in večja potreba.

„Mirim“ kraljica čokolade

Specijalitete so: Mlekita, Kavita, Maslita in Grenkita.

— V Ljubljani dopoldne še nišo delali, ker je bilo še vedno precej vode v zaprtem delu struge. Pod žuborenim mostom so morali prekopati zasili nasip, ki je zadrževal vodo, da ni pritiskala od spodaj navzgor, ker je zdaj, ko je začela voda upadati, zadrževal vodo v zaprtem odseku struge, da se ni mogla odteči. Ko se bo odtekla iz tega odseka, bodo morali zopet nasipati jez, da ne bo brozga silila višje proti tromostju. Ljubljani je pač vražje muhasta ter sila v jez zdaj od ene, zdaj od druge strani. Materijala zdaj ni več mnogo v strugi ter bi ga izvozili v nekaj dneh, a jim je vreme zopet prekrizalo račune.

— V Zaslanu stanovanjska kolonija v Mestnem logu se bo baje modernizirala. Zdjaj že razločujejo tam barake od spodnjih hišic. In ker barake torej niso spodobne, jih bodo morali začeti podirati in prestavljati. V začetku, ko so se začeli tam naseljevati barakarji, seveda ni nihče »gradil« po stavbenem redu, zato so postali v »ulicah«, ki ima zdaj že drevede, barake kot je naneslo in kakršne so pač nastale. Zdjaj baje »kaze« kolonijo med onimi, ki so higienične in lepe v primeri s temi in jih bodo prestavili dalje v notranjost Mestnega loga k potoku Čurnovcu, da bodo imeli tudi tu nekakšno predmestje. Tisti pa, ki imajo sicer kolikor toliko solidne hišice, vendar še nedograjene, so dobili poziv, naj jih omedeje. Nekaterim »kolonistom« nalog ni všeč ter godrnjajo, češ, da se bo dosedanja Sibirija spremenila v Ljubljansko novo mesto (po zgledu Dunajskega novega mesta); seveda, če bo kdo dal kredit. Zlasti v barakarski koloniji ne gre nič brez kredita, saj večina »kolonistov« živi od podpore — seveda, če jih dobe.

— V Marjini trg bodo menda le regulirali. Premerili so ga že tolikokrat, kot da so trasirali na njem važno železniško progo. Prenesli so v naravo že tri načrte regulacije trga in danes so zopet določali oblike regulacije. Regulacija je zdaj nekoliko bolj aktualna, ker bodo tlakovali mostičke franciškanskega mostu. Mostičke so začeli prekopavati včeraj in danes so demontirali tudi tramvajsko tira, čeprav sta bila položena šele pred meseci. Ljudem to ne gre v glavo, zlasti onim ne, ki morajo prestopati s tramvajem. Toda tir so morali v resnici razdreti, da bodo lahko naredili trdno podlago za novi tlak. Seveda je pri nas že običaj, da prekopavamo ceste nešteto krat zaporedno in ne da bi opravili vas dela hkrati, toda včasih ni mogoče vseeno narediti vsega dela. Tramvajsko progo so obnavljali pozimi, ko bi beton zmrznil, če bi betonirali podlago za tlak. Ljudje so skeptični ter ne verujejo, da bo zdaj konec »napredka« pri tramvajem. Zgradba tramvajev je bila le člen ureditve Marjinega trga in okolice. K tej velikopotezni ureditvi spada tudi ureditve Dvornega nasipa, ki ga nameravajo prekrstiti v Hribarjevo nabrežje, in razširjenje Wolfove ulice. Toda sčasom so morali opustiti ter popustiti precej pri velikopoteznem načrtu. Na odkup in podiranje I. C. Mayerjeve hiše najbrž ne mislijo več. Hrpu zaradi Prešerna je pa tudi že utihnil — menda za vselej. Zadovoljni smo celo, da stoji spomenik oropan ograje in drevja, ki je maskiral nekotliko njegovo siromaščino. Bolj ponesrečenega prostora za takšen spomenik od sedanjega Marjinega trga bi ne mogli najti. Na prestavljanje spomenika pa ni misliti, saj bi bili stroški tako visoki, kot če bi Prešernu odkrivali nov spomenik. Marjini trg bodo menda regulirali tako, da bodo imeli dovolj dela z njim tudi znanec.

— Iz čudne manire. Pišejo nam: V eni prvih restavracij ljublj. okolice se zbiračo zvečer mladi ljudje. — Ne pozdravijo; sedejo kakor kakšne kladce, tako da med mizami ne moreš naprej. Sušljajo med se-

boj in se ozirajo po drugih gostih kakor zaročniki in marljivo praznijo litre cvička. Vse to je sicer njihova stvar, če ne bi izizivalno obirali odhajajočih gostov. Iz kakšne šole so ti ljudje z učnimi očali, pa brez manir, nam ni znano.

— V spomin blagopokojnega g. Rebeke Josipa star. sta namestu venca darovala g. in ga. Sumara Ivo in Ana 100 Din za mestne uboge. Iskrena hvala!

— V znak protesta razbil šipe. V delavnici neke pekarije v šiški so v noči od soboto na nedeljo pridno delali. Naenkrat je zažvenketalo steklo in skozi dvojno okno je priletel v delavnico kamen ter zadela nekega pekarskega pomočnika v trebuh. Kamen je bil precej velik, vendar je steklo udarec znatno omililo ter je pomočnik odnesel zdravo kožo. Seveda so takoj skočili iz delavnice in prijeli zlikovca, ki je vrgel kamen in z njim razbil 4 šipe. Bil je pekarski pomočnik Maks C., ki je na policiji izjavil, da je šipe razbil v znak protesta, ker da morajo pekarski obrabi ob sobotah počivati.

— Dlan si je prestredil po nesrečnem naključju zavržal državnih železnice Lovrenc Kern iz Samove ul. 4. Rana ni nevarna, ker je krogla predrla le mesne dele.

Iz Škofje Loke

— Ponovno opozarjamo na važen sestanek JNS, ki bo drvi ob 20. v mestni posvečovalnici. Sestanka, na katerem bo podal občinski odbor poročilo o svojem dosedanjem delovanju in na katerem se bodo razpravljale med drugim vse pereče domače zadeve, se udeležijo tudi občinski odborniki, pripadniki JNS. Vstop je dovoljen samo somišljenikom!

— Sodne počitnice pri okrajnem sodišču v Škofji Loki so se pričele z julijem in bodo končane sredi avgusta.

— Samo do 18. t. m. je še čas za prijavo, kdor se hoče udeležiti zagrebškega sokolskega zleta. To je najskrajnejši termin in se pozneje prijave ne bodo upoštevale.

— Živilski trg je bil v soboto dopoldne izredno dobro založen. V dolgi vrsti, ki je segala od župne cerkve, pa skoro do Ustajne hranilnice, je bilo blaga vsake vrste v izobilju, ki so ga prinesle v dobi veri, da bo hla kupci v klasje, okoliščane iz sosednjih vasi, pa tudi gorskih naselij, v mesto na prodaj. Prevažovalo je predvsem sočivje, povrtnina, zelenjava, našle so pa loške gospodinje na živilskem trgu tudi marsikaj drugega, kar pride prav pri hiši.

— V temo smo se zavili. Z razsvetljavo se v Škofji Loki res ne moremo pohvaliti, saj je mesto v nočnih urah le povprečno razsvetljeno. Poleg tega se pa kaj rado dogaja, da ta ali ona luč ponoči odpoje in dotični mestni del je potem seveda vsaj za eno noč zapisan temi. V noči na nedeljo pa je začela taka ušoda vso Škofjo Loko. Okrog 22. so v hipu ugasnile vse žarnice po ulicah in trgih in zagospodarila je tema. Vprašanje javne razsvetljave pri nas bi bilo sploh treba rešiti. Ponovno se je že govorilo o razsvetljavi javnih potov z obločnicami, a je nazadnje vedno tako, kakor pri mnogih drugih drugih vprašanjih: zadeva mirno zaspi, dokler je naključje zopet ne spravi kot »novec na površje«.

— Strokovno predavanje za predsednike občin, člani občinske uprave, občinske odbornike in delovodje je priredila banska uprava včeraj zjutraj v prostorih risalnice nove deške šole. Predavanje je bilo zelo lepo obiskano, saj mu je prisostvovalo nad 50 predstavnikov komunalnega življenja iz škofjeloškega okraja. Navzoč je bil tudi sreski načelnik g. dr. Ivan Zobeč, ki je obrazložil nekatera svoja naziranja glede naših občin in njih upravljanja, predavala pa sta banski tajnik dr. Kukman in višji inšpektor ter referent za občinske zadeve pri banski upravi g. Gorčič. Navzočim so se tolažile vane novosti iz novega zakona o občinah ter je bilo govora o domovinstvu, delokrogu občinskih korporacij, o položaju občinskega odbornika, o sejah in njih poteku, o neopredeljenih predlogih, o položaju, ki ga ima danes občina kot upravna enotica prve stopnje in marsičem drugem, kar morajo vedeti oni, ki vodijo naše občine.

— Seja občinskega odbora. Včeraj ob 18. je imel škofjeloški občinski odbor sejo, na kateri je najprej sklepel o prodaji občinskega sveta ponudniku Antonu Marguču. Prošilec se svet pod gotovimi pogoji proda. Prav tako je bilo ustrezno ponudniku Savniku Antonu glede prodaje stare šole. Občinski odbor je prišel do zaključka, da stara šola za take namene, kakor se je prvotno mislilo, ne pride v poštev in da zato ni tehtnih pomislekov, da se šola ne bi prodala. Kupčija bi bila sklenjena za 200.000 Din. S tem zneekom se bo občina razbremenila dolga, ki ga ima v iznosu 165.000 Din pri stavbišču za vojašnico, bo pa v tej stvari sklenjena posebna pogodba, ki bo vsebovala tudi še nekatere druge določbe. Občinski odbor je nadalje sklepel o podpori za gasilsko četo. Odbor je osvojil mnenje, da je potrebna skupna seja predstavnikov občine in gasilcev, nakar šele se bo moglo razmotrivati vprašanje podpore. Pri nekaterih ubožnih zadevah je odbor ponovno povdaril, da mu je nemogoče ustreči vsem prošnjam in željam, ker ni dovoljnih kreditov. Obširno poročilo o delovanju ubožnega odseka pa je podal referent g. Luznar, nakar je odbor sklepe odseka odobrili. Po razgovoru o premestitvi vojaške palnice o statutih za občinske uslužbenice in o prošnji tujsko prometnega odseka je bila seja zaključena.

Danes velika filmska drama

Sestra Angelika

ZVOČNI KINO DVOR

Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri.

Cene 4.50 in 6.50 Din.

Pristopajte

k „Vođnikovi družbi“

Sokolstvo

Sokolski nastop na Brezovici

Sokolsko društvo na Brezovici, ki obstoja dobri dve leti, je priredilo v nedeljo 15. t. m. klub skrajno slabemu vremenu svoj II. javni telovadni nastop, katerega so se udeležila društva Vič, Borovnica, Vrhnika, Preserje ter četni v Kozarjah in Notranjih gorah. Po silnem naliu v popoldanskih urah, ko se je vreme nekoliko zboljšalo, se je zbral brezovski Sokol na postaji, kjer je pričakoval goste. S koldvora se je razvila lepa povorka z praporom vrhnjskega Sokola in godbo gasilske čete iz Vnanjih goric po glavni cesti na telovadišče k bratu Remskarju v Radni, kjer se je medtem zbralo precej občinstva. Zupno starešinstvo je zastopal podstarosta br. Milko Krapež.

Po polni zakasnitvi se je pričel ob 17. telovadni nastop, ki so ga otvorili člani (34) z zletnimi prostimi vajami. Za njimi je 29 deklic opravilo zadovoljivo okrožne proste vaje in nato iste vaje 28 dekčev. Nastop bi bil lahko v obeh prirediteljskih in bi tudi bil, da ni bila zemlja tako razmočena. Dobro sta nastopila ženski naraščaj (18) in moški naraščaj (16) z zletnimi prostimi vajami. Pri rodni telovadbi sta nastopili dve vrsti na drugo in bradlji, nakar je moški naraščaj vaje Sokola nastopil s tako zvano parterno gimnastiko med navdušenimi ovacijami občinstva. Lep je bil nastop 31 članic s prostimi vajami in posebna točka vsikega moškega naraščaja z zmagovalnim pohodom iz opere »Aida«. Kot zadnja točka je nastopila ženska deca (8) brezovskega Sokola z narodnimi plesji, ki so zelo ugajali. Vse točke telovadbe je diskretno spremljal naš priznani sokolski harmonikar br. Vlado Prinčič ter gre tudi njemu zaslug, da je dosegel nastop tako lep uspeh. Po javni telovadbi se je razvila prijetna zabava, kjer je neumorno igrala godba iz Vnanjih gor. Mlademu brezovskemu Sokolu želimo v njegovem nadaljnjem delu mnogo uspehov, zlasti, ko vemo, da mu nasprotniki radi mečejo polena pod noge.

Otvoritev Sokolskega doma v Radomljah

je morala biti preložena na 15. avgust zaradi silne plobe, ki se je vili kmalu po drugi popoldanski uri in pokvarila lepo slavo. V Radomljah so se že dopoldne zbrala vsa sokolska društva kamniškega okraja h skušnjam, pri katerih je nastopilo okrog 500 telovadcev. Za popoldanski nastop in slovesno otvoritev je vladalo veliko zanimanje. Vse Radomlje so bile v zelenju in v zastavah, posebno lepo pa je bil okrašen novi Sokolski dom. Popoldanski nali je zadržal doma ljudi iz okolice, kljub temu pa je po dežju prihitelo v Radomlje izredno mnogo gostov, ki so pristvovali spredu po vasi in telovadnem nastopu kamniškega sokolskega okrožja. Povorko po vasi je zopet hotel motiti dež, vendar pa je toliko ponehal, da se je v redu izvršila.

Telovadni nastop je bil vzoren, izvajanja posameznih oddelkov so žela mnogo odobravanja. Svoječas se je opazila na sokolskih nastopih v kamniškem okraju majhna udeležba naraščaja, to pot pa suno bili vsi prijetno presenečeni, saj je nastopilo samo moške in ženske dece skupno 240. Lepa je bila tudi udeležba članov (84), udeležba pri ostalih oddelkih pa je znašala povsod nad 50. Po telovadbi se je razvila animirana sokolska zabava. Kljub vsem neprilicam je bil sokolski nastop v Radomljah lepa manifestacija za sokolsko idejo, ki bo prišla še bolj do izraza 15. avgusta, ko bo v Radomljah slovesna otvoritev doma. Takrat pa na svidenje!

Nastop loških Sokolov

Zvezda, tam spodaj pri sotočju živih in neugnanih voda je bila v nedeljo popoldne prostor sokolskega tabora, kamor so romali vsi, ki čutijo v sebi toliko narodne dožnosti, da dajo Sokolu ono, kar mu po njegovem poslanstvu, po njegovem delu za blagor naroda in države gre. Udeležba je bila glede na slabo vreme zelo lepa, navzoč so bili predstavniki vseh krajevskih, civilnih in vojaških oblasti, občinstva pa toliko, da je z vojaštvom, ki si je nastop loških Sokolov tudi ogledalo, docela napolnilo lepo okrašen prostor.

Společka je kazalo, da nastopa zavoljo naliiva sredi popoldneva sploh ne bo, pa se je le k sreči vreme nekoliko zboljšalo. Nastop je bil kot celota najlepša slika sokolske vztrajnosti in dela, ki ga opravlja telovadnica za fizično vzgojo naroda. Posamezni oddelki so pokazali vsestranski napredek, nastop bratov in sester je bil prožen, privlačen, uvečan in zelo slikovit, tako da ni bilo med gledalci prav nobene utrujenosti. Najprej smo videli našo dečo, ki si je s svojimi srčkanimi in ljubimi vajami namah pridobila simpatije gledalcev. Deci so sledile naraščajnice, ki jih je privedla pred gledalce s. Sovretova, neumorna sodelavka tehniškega odbora pri Sokolu, sestra, ki lahko služi nam vsem za zgled. Posrečen in prav efekten je bil tudi nastop članic, ki imajo v načelnici s. Iliž-Linkevi svojo najboljšo prijateljico, potem pa je izvajal moški naraščaj proste vaje. Salve smeha so izzvalje raznoterosti moške deče, ki je kratko prikazala smotre današnje moderne mladinske gimnastike, nato pa so stopili v areno člani, krepkih, zanosni in svesti si svojih nalog za procvit sokolstva. Za zaključek so sledile vaje na orodju, izvedene v pretežni večini z veliko eleganco. Videli smo, da ima loški Sokol vsega uvaževanja vredne telovadne moči, ki se tudi telovadnih vrhunskih vaj ne ustrašijo. Nastop je bil s tem končan. Vsa sokolska družina, ki jo je ves čas zvesto spremljala godba Sokola I. iz Ljubljane, se je razšla po mestu in v Sokolski dom, kjer se je razvila ob zvokih godbe in društvenega orkestra pod vodstvom br. Plančarja prijetna zabava.

Kakor prejšnji, je tudi letošnji javni nastop loškega Sokola pokazal, da meščani z društvom čutijo, da žive s Sokolom, da so mu njegovi najboljši prijatelji; in bratje. Naj mu bo to v bodrilo za nadaljnje delo. Naj mu bo v bodrilo tudi pozornost oddelčnih

predstavnikov, ki so slavno prisotvovali. Na tribuni smo opazili sreska načelnika dr. Ivana Zobeč in Ivana Legata, predsednika škofjeloške občine Steva Šnka, predsednika starošolske občine Antona Hafnerja, predstavnik I. planinskega polka majorja Ivana Oblaka in podpolkovnika Ivana Markulja z ostalimi člani oficirskega zbora in njihove dame, direktorja banovinske mlekarske šole ing. prof. Srečka Šabca, našega starost Dolenca Franca st., sreskega šolskega nadzornika Vinka Zahrastnika, bivšega saveznega načelnika dr. Viktorija Murmika, kapelnika godbe Verija Svajgerja in druge. V Škofjo Loko so prihiteli v posebno lepem številu Sokoli iz Selške doline, zlasti iz Železnikov, ki so tudi nastopili.

Sokolski zlet v Karlovcu

Sokolska župa Karlovač, h kateri spadajo tudi društva iz Belokrajine, je imela v nedeljo 15. t. m. svoj župni zlet z otvoritvijo novega Sokolskega doma in z razvitjem praporov treh sokolskih čet Generalski Stol, Netretič in Podzemelj. Na zlet so prihitela vsa župna društva in čete v velikem številu, razen tega pa še močna odposlanstva iz Zagreba, dalje zastopniki sokolskih žup Ljubljana in Sušak-Rijeka. Na predvečer je bila prirejena po mestu bakljada na čast odličnim predstavnikom, v nedeljo zjutraj pa skušnje. Po skušnjah se je razvila impozantna povorka z godbo in prapori, v katerih je korakalo nad 1400 članov in članic v krojih. Povorko so se udeležili ban savske banovine dr. Perović, zastopniki Saveza SKJ br. Gangl, Branovalčki in Keber, zastopnika zagrebške sokolske župe starosta br. dr. Gavrančič in načelnik br. dr. Pichler, zastopnik sokolske župe Ljubljana br. Flegar ter suške župe br. dr. Polić in Boras. Povorka je bila povsod toplo pozdravljena in obšuta s cvetjem. Ob 12. je prispel zastopnik Nj. Vel. kralja general Pavlovič, ki ga je pred novim Sokolskim domom pozdravil starosta župe br. dr. Variola. Starosti se je general v toplih besedah zahvalil ter izrekel čestitke karlovaškemu Sokolu k slavi. Po govoru kraljevega odposlanca je bil odprt novi Sokolski dom, nakar je imel daljši govor pokrovitelj proslave ban savske banovine br. dr. Perović. Za njim so govorili še zastopniki saveza br. Gangl, žup, mestne občine ter društva in čet, ki so vsi izrekli čestitke karlovaškemu Sokolu. Po otvoritveni slavnosti je bil banket, katerega so se udeležili vsi odlični predstavniki in kjer je bilo izrečenih več lepih napitnic.

Popoldne ob pol 16. se je vršila na letnem telovadišču župna javna telovadba, kateri je prisostvovalo nad 4000 ljudi. Poleg odličnih udeležencev dopoldanske slavnosti se je udeležilo javne telovadbe tudi minister br. Demetrotič.

Javno telovadbo so otvorili člani, 240, z zletnimi prostimi vajami prav dobro. Za njimi je nastopilo 48 članic sokolskih kmetskih čet s prostimi vajami dokaj dobro in skladno. Navdušeno pozdravljeni so nastopili vojaški 53. pešpolka z vajami s puškami. Pri rodni telovadbi je najprej nastopilo 5 vrst članic, nato pa 7 vrst članov na vseh glavnih orodjih in lahki atletiki. Odlične je bil nastop 112 članic z zletnimi prostimi vajami, nakar je 59 starejših članov opravilo vaje s palicami za dovoljvijo in skladno. Člani sokolskih čet — 312 — so želi za svoje prav dobro izvedene vaje navdušeno pohvalo gledalcev. Po javni telovadbi se je izvršila prodaja sokolskih praporov ter sokolskim četam Generalski Stol, Netretič in Podzemelj (Bela Krajina), ki jih je podaril bivši župni starosta brat Malović. V vnešenih besedah je govoril podstarosta Saveza SKJ br. Gangl, čestital je bratskim četam ter jih pozval na vztrajno delo za sokolske ideale. S tem je bila javna telovadba zaključena.

Zvečer ob pol 21. se je vršila v novem Sokolskem domu izvrstno obiskana telovadna akademija karlovskega Sokola, na kateri so nastopili ženska deca z ritmičnimi vajami, ženski naraščaj je izvajal Griegov »Anitn ples« članice vaje z vesli, Zagrebški Sokol II proste vaje za mednarodno tekmo v Budimpešti, članice sodobno telovadbo in sicer gimnastiko, ritmiko in ples ter člani vaje s kockami. Po akademiji je bil še nastop tamburaških zborov in sicer sokolskih čet Jaskovo, Kamensko in Turan ter društva Klince Selo, in saveznega prvaka Srpske Moravice.

Župni zlet v Karlovcu je pokazal velik napredek te župe v vsakem pogledu, zlasti če pomislimo, da prebivalstvo Karlovca ni posebno naklonjeno sokolski ideji. Pokazal pa je zlet, da sokolska ideja globoko sega med naš kmetski narod, ki se z ljubozno oklepa sokolstva.

Iz Celja

— Nesreča na sejmu. Na sejmu v Boštanj ob Savi se je v četrtek splašil konj, ki je bil vprežen v voz, in podrl 73letnega hišpca Gregorja Vrhnovnika. Vrhnovnik si je zlomil več reber in dobil tudi več zunanjih poškodb. Peljajali so ga v celjsko bolnico.

— Umrli sta v celjski bolnici v soboto 70letna mestna reva Ana Turinova iz Celja, Sodnijska steza 2, v nedeljo pa 44-letna posestnica Jožefa Arzenškova z Javorja pri Slivnici.

— Nestalno vreme že več dni močno ovira razvoj tujskega prometa in kopalne sezone v Savinji. Solnčno vreme in nevihte se menjajo kar po večkrat na dan, tako da so daljši izleti zelo tvegani. Poleg tega pa je deževje zelo oblatilo in skaliilo Savinjo ter preganlo večino kopalcev.

— Mestni škroplilni avtomobil na nekaterih cestah in ulicah prav temeljito opravlja svojo funkcijo. Prejeli pa smo pritožbe, da ta avtomobil nikoli ne škroplj ulice. Pred grofijo, kjer je okrožno sodišče. Upamo, da bo mestno načelstvo naročilo, da se tudi ta ulica primerno škroplj. Ob tej priliki je treba tudi omeniti, da je prehod iz te ulice odnosno iz mestnega parka na Dečkov trg v zelo slabem stanju. Tiak je že ves pokvarjen in ob slabem vremenu ovirajo široke huše prehod po tej ulici. Zelo umestno bi bilo, če bi dala mestna občina ta prehod vsaj za silo pretlakovati. To bi ne etalo mnogo, ustreženo pa bi bilo stotnam ljudi, ki hodijo tod vsak dan po cesti, ki pa na prehode in klate.

Ponson du Terrail:

72

Lepa židovka

Roman.

VIII.

NEZNANKA

Gaudet je jel pripovedovati Viktorju Verginadu naslednjo prigodo:

— Vidi torej, dragi moj, da sem bil v Saint-Emilionu kakih osem dni, ko sem prvič srečal to zagonečno neznanko. Gotovo dobro veš, kako navdušen sem za naravo. Sinje ozorje, zahajajoče sonce, tiho polje v večernem mraku, vse to me očara.

Nekega takega večera sem se izprehajal s knjigo pod pazduho po cesti, vodeči v Libourn. Naenkrat sem zagledal zagonečno neznanko, kako stopa proti meni. Za roko je vodila sedemali osemletno deklico kodrastih rusih las. Obe sta bili oblečeni črno. Deklica me je pogledala, njena mati je pa šla mimo, ne da bi se ozirala name.

Im vendar sem čutil nekaj, kakor da me je prešinila električna iskra. Imel sem prvič neznan in zelo čuden občutek. Neznanka je bila prejšnja nego majhna in njena lepota me je takoj očarala. Ali je stara dvajset ali trideset let? Tega ti ne morem povedati. Šla je mimo.

Za hip sem obstal kakor vkopan in okamenel. Ko sem se zopet zavedel, je bila neznanka že daleč. Potem sem podlegel neki neodoljivi sili, ki me je gnala naprej, in začel sem jo zasledovati. Stopala je hitro ob strani ceste, kjer je bilo malo sence. Sledil sem ji.

Srce mi je utripalo vedno močnejše in nekaj mi je šepetalo, da se bližam svečanemu trenutku svojega življenja. Čez dobre četrte ure je zavila s ceste na ozko stezico in izginila v vinogradu. Krenil sem za njo po stezi. Niti ona, niti njena hčerka se nista obrnili. Stezica se je vila med vinskih trtem in dalje po livadi, večkrat je zavila v jelšev drevored, končno pa k rečici, kjer je bilo komaj dovolj vode, da je gonila majno mlinsko kolo.

Mati in hči sta nadaljevali svojo pot, jaz sem jima pa sledil. Nad mlino na bregu rečice sem zagledal hišico, belo z zelenimi oknicami sredi bujnega zelenja. Okrog hišice se je razprostiral travnik, sadni vrt in vinograd. Vse to je bilo ograjeno. Zopet mi je močno utripanje srca povedalo, da je to njeno bivališče. In res, neznanka je odprla vrata v ograji in stopila na vrt. Bil sem vedno dobrih sto korakov za njo.

Čez nekaj minut sem videl, kako so se odprla vrata hišice in okrogla služkinja, tudi črno oblečena, tipična južnjaška žena črnih las in belih zob, je prihitela in vzela deklico v naročje. Obenem je spregovorila nekaj besed z njeno materjo. Razdalja med nama je bila prevelika, da bi mogel slišati, o čem sta govorili. Obe sta odšli v hišico in vrata so se zaprla za njima.

Ustavil sem se dobrih sto korakov od vrat pod košatim drevosom. Sedel sem v nadi, da pride zopet iz hiše. Toda moje upanje je bilo zaman. Noč me je presenetila, ko sem se vedno zdržal nepremično na vrata. Naslednjega dne po zelo nemirni in prečuti noči sem se vrnil, jel sem hoditi okrog vrta in taval sem po okoliščini, toda zaman... nisem je videl. Deklica se je pa igrala na travniku in tako nisem mogel dvomiti, da moja lepota neznanka res stanuje v hišici na bregu reke.

Šele tretjega dne sem jo zopet zagledal. Srečal sem jo na stezi, ki se vije ob reki. To pot me je videla. Njen dolgi in otožni pogled me je presunil v dno duše. Potem je pa mirno nadaljevala svojo pot. Od tistega trenutka sem čutil, da pripada moje srce tej ženski. Vendar pa nisem hotel nikogar vprašati, kdo je, ker me je bilo sram.

Lahko si misliš, da so ostali moji akti spravljeni v predalu in da sem opustil vse delo. Vsako jutro sem odhajal iz očetove hiše in vračal sem se šele zvečer, dolgo po solnčnem zahodu. Vse svoje življenje sem tiste dni prebil v okolici hišice, zdaj skrit med vinskimi trtami, zdaj sedeč na bregu reke. Prve dni sem jo srečaval dokaj pogosto in vedno sem jo prijazno pozdravil. Odzdravila mi je z izrazom one brezbrizne vpljivosti, ki lahko palme v obup vsakega, kdor ljubi.

Dal bi bil deset let svojega življenja, če bi bil mogel vzbuditi pri nji nestrpnostno kretinjo, če bi jo bil mogel pripraviti do tega, da bi bila namršila obrvi ali sploh storila kaj, kar bi pričalo, da je nezadovoljna, da lažim za njo. Toda bilo je, kakor da me vidi prvič, hodila je mimo mene, ne da bi se bila zganila le ena mišica v njenem lepem obrazu. Potem me je obšla nepremagljiva radovednost. Rad bi bil zvedel, kdo je ta zagonečna žena. Ko sem nekega večera čepel v grmu in čakal, da pride mimo, je res prišla, ne da bi me bila opazila. V bližnjem vinogradu je delal kmet in radovednost me je premagala, da sem se mu približal. Bil je iz Saint-Emilion in poznal me je že od mladih nog.

— Dober dan očka, — sem ga pozdravil.

— Dober dan, gospod Elie; lepo vreme imamo, kaj ne?

— Da, očka!

— Eh, kaj za to, — je nadaljeval.

— Večeri so še hladni in stavim, da se ne mudite tu dan za dnem samo zato, da bi občudovali tekočo vodo.

Im dobrodušni viničar mi je pomembno pomežiknil. Zardel sem, kakor solarček.

— Gotovo vas tako miška krasna dama iz Masa, — je pripomnil.

Zbral sem ves svoj pogum in odgovoril:

— Seveda, kdo drugi neki.

Smeje je priklimal, rekoč:

— Mislim, da po nepotrebnem zapravljate čas. Ta ni navdušena za ljubavne pustolovščine, uboga, dobra gospa.

Te besede je spregovoril nekam otožno.

— Ali prebiva ta gospa v oni-le hišici?

— Da, gospod Elie.

— Od kdaj pa?

— Ze tri leta, gospod.

— In sama?

— S svojo hčerkico in služkinjo.

— Ali je vdova?

— Mislim da, ker še nikoli nisem videl, da bi hodila z moškim in vedno je črno oblečena.

— Kako ji je ime?

— Eh, preveč radovedni ste, ko hočete zvedeti njeno ime, to, česar nihče ne ve.

— Kaj je mogoče?

— Saj vam pravim, da njenega imena nihče ne ve, niti njena služkinja. Vidi se pa na prvi pogled, da ni niti kmetica, niti meščanka. Po mojem mnenju bo ta žena plemkinja.

Pri teh besedah starega viničarja se mi je skrčilo srce.

Viničar je pa nadaljeval:

Nobenih pisem ne dobiva, pač pa hodi vsak dan v Saint-Emilion in se ustavlja samo na pošti.

— Kaj niti v Saint-Emilionu nihče ne ve, kdo je ta dama?

— Ne.

Zagonečnost, ki je kalila mojo neznanko, je dovršila to, kar je bila začela njena lepota. Bil sem očaran. Pridel sem k staremu viničarju, ki se je bil naslonil na motiko, in začel sem ga izpraševati.

Vroč ljubez.

— Slišala sem, da se imata z ženinom zelo rada.

— Pa še kako. Pomisli, odkar sva znana, sva se že tretjč zaročila.

RAZPIS

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo za zgradbo cestnega, železobetonskega mostička čez potok Zidar na Cesti v Črno vas.

Ponudbe je treba pod običajnimi pogoji vložiti pri mestnem gradbenem uradu, Nabrežje 20. septembra, do

ponedeljka dne 23. julija 1934 do 11. ure dopoldne.

Istotam se dobe vsi razpisni pripomočki od 16. julija 1934 dalje.

Mestno načelstvo v Ljubljani

Ljubljana, 13. julija 1934.

DR. DINKO PUG, l. r.

Zahvala

Vsem, ki so ob prebrdki izgubi naše blage matere, gospe

SERAFINE SAJOVIC

sočustvovali z nami, jo spremili na njeno zadnji poti in ji poklonili obilo prekrasnege cvetja, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Globoko žaljuči rodbini
dr. Sajovic in dr. Windischer.

STROJEPISNÍ POUK

med počitnicami se vršijo tečaji od 6. do 12. in od 12. do 9. ure zvečer za začetnike in izveščance. Šolnina znižana in stane učna ura samo Din 2.—. Začetek pouka 6. avgusta. Vpisovanje dnevno od 6. do 12. zvečer. Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15. 2329

NUDIMO VAM

za majhen denar dobra oblačila.

A. PRESKER,
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 14. 6/T

Dijaške sobe

oglašuje v »Slovenskem Narodu«. — Beseda 0.50 para.

Od pastirja do kralja kraljev

Sedanji perzijski šah Resa Kahn je sin siromašnih kmetijskih staršev

Poročali smo o posetu perzijskega šaha v Ankari, kjer je sprejel visokega gosta Kemal paša in mu izkazal vse časti, kakor se spodobi tujemu vladarju. V dobro poučenih krogih angleške znanje politike celo trdijo, da utegne ta obisk pomeniti preokret v politiki jugozapadne Azije in mejnik v razvoju mohamedanskega sveta.

Sedanji vladar Perzije je sin siromašnih kmetijskih staršev. Ker doma ni bilo kruha za vse, je odšel na vojno. Dolgo je služil kot navaden vojak in tudi takrat, ko mu je bilo že nad 30 let, bi še nihče ne bil mislil, da se skriva v njem bodoči kralj Perzije. Saj mož ni znal niti čitati, niti pisati. Imel je pa odprte oči in bistro glavo. Težko je prenašal, da je njegova ljubljena domovina pod vodstvom nesposobnih vladarjev, igrača v rokah Rusov in Angležev. Ko se je pa začela ruska moč lomiti, je spoznal, da je napočil čas, ko se lahko Perzija za vedno otrese tuje nadvlade.

Vse svoje moči in misli je posvetil temu cilju. Ponoči je študiral, poudel agitiral. Kmalu je postal častnik in ko so mu postala tla pod nogami prevročila, je pobežnil s svojimi zvestimi pristaši iz armade in postal poglavar opozicijske tople. Zmagal je, postal je general in kmalu še vojni minister. Leta 1923, pod vladjo mladeža in nesposobnega šaha Ahmeda, se je odločil za drzen prevrat, ki mu je prinesel ministersko predsedstvo. Pa tudi s tem še ni bil zadovoljen, strmoglavil je prastaro dinastijo in se dal izvoliti za kralja Perzije, ker mu ni bilo težko, saj ga je narod naravnost oboževal. Kronan je bil s pravim orientalskim sijajem.

Legat Perzije ni baš najugodnejša. Angležem je bila ovira na poti v Indijo, Rusom pa na poti k Perzijskemu zalivu, ki po njem že od nekdaj hrepene, kajti to bi bilo edino vse leto odprto rusko morje. Perzija je bila razdeljena v tri dele, v severnem so počeli Rusi, kar so hoteli, v južnem so gospodarili Angleži, v srednjem, ki naj bi bil po njih spozrazumu obeh velesil nevtralen, sta pa gospodarili prav za prav obe.

Rusi so utrdili svoj vpliv v Perziji z železniško progo od Kaspijskega morja do Tabrisa, z ustanavljanjem rusko-

perzijskih bank in ne v zadnji vrsti z močnimi kozaškimi posadkami na mejah. Angleži so pa znali izpodkopavati politično in javno življenje Perzije. Ni bilo nobenega starejšega plemiškega rodu, ki bi se bil upiral njihovu denarju. Če se pa le ni dal podkupiti, je podlegel diplomatskim intrigam. Angleži so vedno pošiljali v Perzijo svoje najboljše agente in politike. Perzija je bila res brez moči in krvavega srca je morala gledati, kako črpa jo Angleži iz njene zemlje skoraj zastojno olje in petrolej in kako Rusi izvažajo njena mineralna bogastva.

Ko je prišel Resa Khan na krmilo, je korak za korakom uveljavljal svoj program. Najprej je reorganiziral vojsko. Ko je bil že tako daleč, da se je lahko naslonil na fanatično mu udano armado, je strl moč tujcem prodanih starih perzijskih rodov. Pobral jim je ves denar ter odvzel pravico do pobiranja davkov in carine. Poklical je iz inozemstva gospodarske strokovnjake in se točno ravnal po njihovih nasvetih. V petih letih je postal perzijski proračun aktiven, dolгови so bili poplačani, državni dohodki so se pomnožili. Kjer je mogel, je novi šah podpiral domačo trgovino, gradil ceste, železnice in letališča. Ko je spoznal, da perzijsko gospodarstvo ne potrebuje več tujcev, je z eno potezo peresa odpravil tako zvane kapitulacije, kakor so se imenovale skozi stoletja veljavne posebne politične in gospodarske ugodnosti tujcev v Perziji.

Novi šah si pa ni pridobil splošne popularnosti in velike moči samo na račun tujcev in nepriljubljenih plemičev, temveč je znal v interesu domovine nastopiti tudi proti svojim bivšim tovarišem. Več let je vodil vojno z upornimi plemeni, ki se niso hotela ukloniti strogim, novim zakonom in priznati državne suverenosti. Strl je vsak odpor in zdaj je v Perziji tako varno, kakor pri nas. Tovorni avtomobili lahko nemoteno vozijo blago tudi po najbolj divjih gorah in prelazih. Zdaj, ko je osvobodil svojo domovino politično in gospodarsko, pa hoče doseči še višje cilje, kakor dokazuje njegov poset v Turčiji.

bers po pogodbi 70.000 mark. Zaradi raznih ovir se je pa do dovršitev filma zavlekl in Hans Albers je tožil podjetje, češ, da mu mora plačati še 70.000 mark. Ufa se je obrnila na obrtno sodišče, ki je prišlo do zaključka, da je Hans Albers zaslužil v 11 mesecih 210.000 mark (v našem denarju blizu 3 in pol milijona Din) in da je lahko s tem zadovoljen. Deželno sodišče v drugi instanci se je pa obrnilo na filmsko zbornico, naj se izjavi, in odklonilo je Albersovo zahtevo, tako da se bo moral zdaj mož zadovoljiti z okroglim zneskom 210.000 mark za 11 mesecev, kar je še vedno sijajen zaslužek.

Srce Franca Rakocija

Med najmarkantnejšimi postavami bivše Ogrske na prehodu iz 17. v 18. stoletje je bil nedvomno Franc Rakocij II. Bil je junak ne samo Madžarov, temveč v prvi vrsti vseh trepih in zatiranih, posebno Slovkov. Ti so hoteli v množicah pod njegovo bojno praporo v nadi, da se bodo otresli krutega jarma, če zmaga. Rakocij je pa moral po polnu svojih uporov pobegniti v mesto Rhodost na severozapadni obali Marmorskega morja, sedanega Tekirdaghar. Tam ga je v izgnanstvu dohitela smrt 8. aprila 1735 v starosti 59 let. Njegovo truplo je pokopal njegov zvesti tovariš Kelemen Mikes v carigradski cerkvi sv. Benoita. Iz hvaleznosti do Ludvika XIV. in francoskega naroda, ki mu je večkrat priskočil na pomoč, je v oporoki izrazil željo, naj bi njegovo srce počivalo v francoski zemlji.

Tako se je tudi zgodilo in srce je bilo spravljeno v žari v samostanu v Grobiou v Franciji. Carigradske zemске ostanke Rakocija so pa pozneje prepeljali v Košice leta 1916. in svečano položili k večnemu počitku. Rakocijeva grobnica vzbuja še vedno veliko pozornost gostov, ki prihajajo v Košice. Prihodnje leto bo 200 let od smrti Franca Rakocija II. in misel, da leži njegovo srce daleč od telesa, vznemirja Madžare na Slovaškem, zlasti v okolici Košic. Prizadevanje, da bi pripeljali njegovo srce iz Francije na Češkoslovaško, je pa naletelo na ovire. Srca namreč ne morejo najti, ker je bil samostan, kjer je ležalo, med francosko revolucijo baže uničen, na njegovih razvalinah so pa zgradili novo poslopje. Del Madžarov je pa sploh proti prevozu Rakocijevega srca, češ da to nasprotuje pokojnikov oporoki.

Pri izpitu.

Profesor: Povejte mi, gospod kandidat, kaj bi storili, če bi ugotovili da so v pitni vodi bakterije?

— Najprej bi jo filtriral, potem bi jo destiliral, potem pa...

— No, kaj pa potem?

— Potem bi pa raje pil kaj drugega, gospod profesor.

Jules Renkin umrl

V nedeljo dopoldne je umrl v Bruslju bivši belgijski ministrski predsednik Jules Renkin, star 72 let. Z njim izgubi Belgija markantno politično osebnost. Zlasti med vojno se je Renkin izkazal v vojnem kabinetu, ko je napel vse sile, da reši ogrožene belgijske kolonije.

Renkin je bil rojen l. 1862 v Bruslju. Studiral je pravo in že v mladosti se je pečal s politiko. Kot 34letni mož je vstopil v parlament in kmalu je zaslovel kot dober poznavalec kolonialnih problemov. Kralj Leopold II. ga je poklical v vlado in najprej je bil pravosodni minister, pozneje pa minister za kolonije. Gospodarski procvit Konga je v veliki meri njegova zasluga. Med vojno je organiziral Renkin obrambo proti nemški kolonialni vojski z neznatnimi silami tako spretno, da je imela Belgija ob premirju zasedeni dve nemški sosedni koloniji Ugando in Urundo.

Tudi po vojni je zavzemal Renkin vodilna mesta v belgijski vladi. Bil je prometni in notranji minister do leta 1926, ko je prevzel predsedstvo vlade Jaspard. Takrat se je Renkin umaknil in ni več aktivno posegal v politiko do padca tretje Jaspardjeve vlade l. 1931. Po dolgi krizi po padcu Jaspardjeve vlade ga je kralj Albert poklical na čelo vlade in Renkin je bil ministrski predsednik do srčnih jezikovnih sporov med liberalci in vladnimi katoliki. Takrat je moral Renkinov kabinet odstopiti. Renkin je bil pa kmalu zopet poklican, da bi sestavil vlado. Prevzel je to nalogo in šele gospodarska kriza in uvozni kontingent v oktobru 1932 so vrgli njegovo vlado. Renkin se je potem umaknil iz političnega življenja.

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravn »Franz Josefova« grenača, večkrat na dan povzita, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trehbojnih obolenjih, da deluje »Franz Josefova« voda sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sven Hedin živ in zdrav

Svedski raziskovalec Sven Hedin je poslal svojemu zastopniku v Peking dr. Eriku Norinu brzojavko, ki je iz nje razvidno, da je prispel v soboto zdrav v turkestanško mesto Urumči. Ta kratka brzojavka je tipična za Sven Hedinovo navado biti previden in ne dodajati svojim poročilom komentarjev. Tudi v svoji zadnji brzojavki ne obvešča svojega pekinškega zastopnika o usodi ekspedicije, temveč mu samo namigava, naj mu pošlje zalogo bencina. Iz brzojavke je tudi razvidno, da bo raziskovanje v kratkem nadaljeval ne glede na vse nevarnosti.

Sven Hedin poroča, da je vojska kitajskega generala Shenshihtaise s pomočjo sovjetsko-ruskih čet porazila in pregnala tople generala Machundinga, ki so bile ujele Sven Hedin in druge člane njegove ekspedicije. Machunding je pobežnil čez mejo v Sovjetsko Rusijo, kjer so ga baže začasno internirali.

Mojster in vajenec.

Mojster vajencu: Letos se ne dobiš nobene plače, čez leto dni boš pa dobil 300 Din mesečno.

Vajenec: Torej pa pridem čez leto dni nazaj, gospod mojster.